

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ ANABİLİM DALI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**TÜRKİYE’DE BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ
ALANINDA YAPILAN YÜKSEK LİSANS TEZLERİNİN
İÇERİK VE YÖNTEM AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ**

**Hazırlayan
Derya AKÇA ÜSTÜNDAĞ
Ankara – 2009**

**Danışman
Yrd. Doç. Dr. Tolga GÜYER**

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ ANABİLİM DALI**

**TÜRKİYE’DE BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ ALANINDA
YAPILAN YÜKSEK LİSANS TEZLERİNİN İÇERİK VE YÖNTEM
AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Derya AKÇA ÜSTÜNDAĞ**

**Danışman
Yrd. Doç. Dr. Tolga GÜYER**

Ankara - 2009

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Derya AKÇA ÜSTÜNDAĞ'a ait **“Türkiye’de Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Alanında Yapılan Yüksek Lisans Tezlerinin İçerik ve Yöntem Açısından Değerlendirilmesi”** başlıklı tez jürimiz tarafından Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jürinin Adı Soyadı

İmza

Başkan

: Prof. Dr. Halil İbrahim YALIN

Üye

: Prof.Dr. Ahmet MAHİROĞLU

Üye (Danışman)

: Yrd. Doç. Dr. Tolga GÜYER

ÖNSÖZ

2002-2007 yılları arasında Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Yüksek Lisans Programı'nda yapılan tezlerin incelenmesini, sınıflandırılmasını ve eğilimlerinin belirlenmesini amaçlayan bu araştırma, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tez Çalışması olarak gerçekleştirilmiştir.

Araştırma sürecinde değerli öneri ve yönlendirmeleri için Sn. Yrd.Doç.Dr. Serçin KARATAŞ'a, Sn. Yrd.Doç.Dr. Ebru KILIÇ ÇAKMAK'a, Sn. Yrd.Doç.Dr. Sami ŞAHİN'e ve tezimin nihai şeklini almasında kıymetli zamanını ve sabrını eksik etmeyen tez danışmanım Sn. Yrd.Doç.Dr. Tolga GÜYER'e içtenlikle teşekkür ederim.

Ayrıca, Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü e-Dönüşüm ve İnternet Şubesi'nde görevli arkadaşlarıma ve Şube Müdürüm Sn. Sefa KÖKSAL'a araştırma sürecinde verdikleri desteklerden dolayı teşekkürü bir borç bilirim.

Son olarak, sevgili eşim Mutlu Tahsin ÜSTÜNDAĞ'a da yoğun çalışmalarım süresince verdiği destekten dolayı teşekkür ederim.

Derya AKÇA ÜSTÜNDAĞ

ÖZET

ÜLKEMİZDE BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ ALANINDA YAPILAN YÜKSEK LİSANS TEZLERİNİN İÇERİK VE YÖNTEM AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

AKÇA ÜSTÜNDAĞ, Derya

Yüksek Lisans, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Tolga GÜYER

Mart - 2009

Bu çalışmada 2002-2007 yılları arasında Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Yüksek Lisans Programı'nda yapılan tezler incelenerek; ele alınan konular, bağımlı değişkenler; araştırmanın modeli, örnekleme, örneklem seçim yöntemi; araştırmada kullanılan materyal ve materyalin kimin tarafından yapıldığı; uygulamanın süresi; kullanılan ölçeğin özellikleri ve yapılan istatistik çalışmaları; araştırmacının mesleği ve üniversitesi; tez danışmanının bölümü ve jürideki BÖTE Bölümü öğretim elemanı sayısı ölçütlerine göre sınıflandırılarak eğilimleri tespit edilmeye çalışılmıştır.

Bu çalışma; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri alanında yapılan yüksek lisans tez çalışmalarının eğilimlerini incelediği için bir eğilim araştırmasıdır. Diğer yandan, tezlerin incelenmesini, var olan durumun aynen resmedilerek sınıflandırılmasını ve eğilimlerinin araştırılmasını amaçladığı için tarama araştırmaları; tezlerin, içeriğindeki eğilimleri belirlemek amacıyla, içeriklerinin belirli kategoriler açısından sistematik bir şekilde incelenmesini ve sayısallaştırılmasını amaçladığı için içerik analizi araştırmaları kapsamına da girmektedir.

Çalışmada incelenen ulusal tezler, Yüksek Öğretim Kurumu'nun internet sayfasındaki tez kütüphanesinden elde edilmiştir. Dolayısıyla, ancak yazarların bu sitede yayınlanmasına izin verdikleri tezlere ulaşılması mümkün olmuştur.

Yapılan incelemeler sonucu elde edilen veriler birbirlerine oranlanıp frekans ve yüzdesi hesaplanarak analiz yapılmıştır. Yapılan analizlerin sonuçları, incelenen tezlerin yıllara göre eğilim gösterdikleri alanlar açısından değerlendirilerek yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğilim Araştırması, İçerik Analizi, BÖTE, Tarama Araştırması.

ABSTRACT

EVALUATION OF THE THESES IN THE MASTER OF SCIENCE PROGRAM OF COMPUTER EDUCATION AND INSTRUCTIONAL TECHNOLOGIES IN TURKEY IN TERMS OF CONTENTS AND METHODS

AKÇA ÜSTÜNDAĞ, Derya

Master of Science, Department of Computer Education and Instructional Technology

Advisor: Assist. Prof. Dr. Tolga GÜYER

March - 2009

In this research, the theses, written between 2002-2007, in the Master of Science Program of Computer Education and Instructional Technologies (CEIT) were investigated to define the trends by classifying them according to following criteria; subjects covered, dependent variables, model of research, sample, sampling, material types, owner of the material, implementation period, scale properties, statistics, occupation of the researcher, the university or the researcher, department of the thesis advisor and number of the CEIT faculty in the thesis jury.

This is a trends research because the trends of the theses in the Master of Science Program of Computer Education and Instructional Technologies were investigated. On the other hand this research can be accepted as a survey model because it aims to investigate the trends by reflecting the current situation, and also a content analysis because it aims to investigate the contents systematically according to specific categories.

The theses which were investigated in the research were reached using the online thesis library on the web page of The Council of Higher Education of the Republic of Turkey. For this reason, only the theses which were approved by the owners to be published on this web site could be reached.

Data gathered were estimated, frequency and percentage were calculated and analysis was done. The results of analysis were interpreted according to the trends of the theses in years.

Keywords: Research Trend, Content Analysis, CEIT, Survey Model.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT	iii
İÇİNDEKİLER	iv
TABLolar LİSTESİ.....	vi
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	viii
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
EĞİLİM ARAŞTIRMASI.....	3
TARAMA ARAŞTIRMASI	4
İÇERİK ANALİZİ	5
PROBLEM	8
AMAÇ	8
ÖNEM.....	10
SINIRLILIKLAR	10
TANIMLAR	11
KISALTMALAR.....	11
BÖLÜM II	12
YÖNTEM.....	12
ARAŞTIRMANIN MODELİ	12
EVREN VE ÖRNEKLEM	12
VERİLERİN TOPLANMASI	13
VERİLERİN ANALİZİ	14
BÖLÜM III.....	15
BULGULAR VE YORUMLAR	15
SINIFLANDIRMALAR	16
Araştırma Modeline Göre İncelenen Tezlerin Sınıflandırılması	16
Araştırmacının Mesleğine Göre İncelenen Tezlerin Sınıflandırılması	30
Araştırmacının Üniversitesine Göre İncelenen Tezlerin Sınıflandırılması.....	40
Bağımlı Değişkenlerine Göre İncelenen Tezlerin Sınıflandırılması.....	19
Danışmanın Bölümüne Göre İncelenen Tezlerin Sınıflandırılması.....	40
Hedef Kitleye Göre İncelenen Tezlerin Sınıflandırılması	25
İstatistik Çalışmalarına Göre İncelenen Tezlerin Sınıflandırılması.....	36
Jüri Üyelerinin Bölümüne Göre İncelenen Tezlerin Sınıflandırılması.....	41

Konularına Göre İncelenen Tezlerin Sınıflandırılması.....	16
Materyal Özelliklerine Göre İncelenen Tezlerin Sınıflandırılması	30
Materyali Hazırlayana Göre İncelenen Tezlerin Sınıflandırılması.....	31
Ölçek Özelliklerine Göre İncelenen Tezlerin Sınıflandırılması	31
Örneklem Seçimine Göre İncelenen Tezlerin Sınıflandırılması.....	26
Uygulamanın Süresine Göre İncelenen Tezlerin Sınıflandırılması	31
EĞİLİMLER	42
Araştırmacıların Mesleğinin Yıllara Göre Eğilim Grafiği.....	42
Danışmanların Bölümünün Yıllara Göre Eğilim Grafiği	49
Geliştirilmiş Özgün Ölçeklere Göre Eğilim Grafiği.....	47
Jürideki BÖTE Öğretim Elemanı Sayısının Yıllara Göre Eğilim Grafiği.....	50
Konuların Yıllara Göre Eğilim Grafikleri	42
Materyali Hazırlayana Göre Eğilim Grafiği	43
Nicel Araştırma Modellerinin Yıllara Göre Eğilim Grafiği	43
Nitel Araştırma Modellerinin Yıllara Göre Eğilim Grafiği.....	44
Örneklem Seçiminin Yıllara Göre Eğilim Grafiği.....	45
BÖLÜM III.....	52
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	52
SONUÇLAR	52
1.Sınıflandırmaya İlişkin Sonuçlar	52
2.Eğilimlere İlişkin Sonuçlar	54
3.Karşılaşılan Farklı Durumlara İlişkin Sonuçlar	55
ÖNERİLER.....	57
KAYNAKÇA	59
EKLER.....	61
EK-1: İncelenen Tezler	62

TABLÖLAR LİSTESİ

TABLO 1. YILLARA GÖRE TEZ SAYILARI.....	13
TABLO 2. KONULAR	16
TABLO 3. KONULAR – BİLGİSAYAR DESTEKLİ EĞİTİM.....	17
TABLO 4. KONULAR – ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI	18
TABLO 5. KONULAR – UZAKTAN EĞİTİM	18
TABLO 6. KONULAR – UZAKTAN EĞİTİM – WEB TABANLI EĞİTİM	19
TABLO 7. KONULAR – BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ	19
TABLO 8. BAĞIMLI DEĞİŞKENLER.....	20
TABLO 9. BAĞIMLI DEĞİŞKENLER – AKADEMİK BAŞARI	21
TABLO 10. ARAŞTIRMA MODELLERİ	22
TABLO 11. ARAŞTIRMA MODELLERİ – NİCEL ARAŞTIRMA.....	23
TABLO 12. ARAŞTIRMA MODELLERİ – NİCEL ARAŞTIRMA – DENEYSEL ARAŞTIRMALAR.....	24
TABLO 13. ARAŞTIRMA MODELLERİ – NİTEL ARAŞTIRMA.....	25
TABLO 14. ÖRNEKLEM	25
TABLO 15. ÖRNEKLEM SEÇİM YÖNTEMİ	26
TABLO 16. ÖRNEKLEM SEÇİM YÖNTEMİ – ÖRNEKLEM SEÇİM YÖNTEMİ KULLANILMIŞ	27
TABLO 17. ÖRNEKLEM SEÇİM YÖNTEMİ – ÖRNEKLEM SEÇİM YÖNTEMİ KULLANILMIŞ – OLASILIKLI ÖRNEKLEM SEÇİM YÖNTEMLERİ	27
TABLO 18. ÖRNEKLEM SEÇİM YÖNTEMİ – ÖRNEKLEM SEÇİM YÖNTEMİ KULLANILMIŞ – OLASILIKSIZ ÖRNEKLEM SEÇİM YÖNTEMLERİ.....	29
TABLO 19. MATERYALLER	30
TABLO 20. MATERYALİ HAZIRLAYANLAR	31
TABLO 21. UYGULAMANIN SÜRESİ	32
TABLO 22. ÖLÇEKLER	33
TABLO 23. ÖLÇEKLER – GELİŞTİRİLMİŞ ÖZGÜN ÖLÇEKLER.....	34
TABLO 24. İSTATİSTİK ÇALIŞMALARI	36
TABLO 25. İSTATİSTİK ÇALIŞMALARI – PARAMETRİK ÇALIŞMALAR	37
TABLO 26. İSTATİSTİK ÇALIŞMALARI – PARAMETRİK ÇALIŞMALAR – T-TESTİ	37

TABLO 27. İSTATİSTİK ÇALIŞMALARI –PARAMETRİK OLMAYAN ÇALIŞMALAR.....	38
TABLO 28. İSTATİSTİK ÇALIŞMALARI – BETİMSSEL İSTATİSTİK ÇALIŞMALAR	38
TABLO 29. MESLEKLER	38
TABLO 30. MESLEKLER – BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ ÖĞRETMENİ	39
TABLO 31. MESLEKLER – ALAN ÖĞRETMENİ	39
TABLO 32. MESLEKLER – DİĞER MESLEK GRUPLARI.....	39
TABLO 33. ÜNİVERSİTELER	40
TABLO 34. DANIŞMANIN BÖLÜMÜ	41
TABLO 35. JÜRİ ÜYELERİNİN BÖLÜMÜ	41
TABLO 36. ÖZET TABLO.....	53

ŞEKİLLER LİSTESİ

ŞEKİL 1.	ÖLÇEKLER İÇİN YAPILAN GEÇERLİLİK, GÜVENİLİRLİK VE PİLOT UYGULAMA ÇALIŞMALARINI GÖSTEREN GRAFİKLER	35
ŞEKİL 2.	BDE, UE, ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI İLE EĞİTİM SİSTEMİ VE MÜFREDATLAR (ÖĞRETİM PROGRAMLARI) KONUSU TEZLERİN YILLARA GÖRE EĞİLİM GRAFİĞİ	43
ŞEKİL 3.	NİCEL ARAŞTIRMA MODELLERİNİN YILLARA GÖRE EĞİLİM GRAFİĞİ	44
ŞEKİL 4.	NİTEL ARAŞTIRMA MODELLERİNİN YILLARA GÖRE EĞİLİM GRAFİĞİ	45
ŞEKİL 5.	ÖRNEKLEM SEÇİM YÖNTEMİNİN YILLARA GÖRE EĞİLİM GRAFİĞİ.....	46
ŞEKİL 6.	MATERYALİ HAZIRLAYANLARIN YILLARA GÖRE EĞİLİM GRAFİĞİ	47
ŞEKİL 7.	GELİŞTİRİLMİŞ ÖZGÜN ÖLÇEKLER YAPILAN GEÇERLİLİK / GÜVENİLİRLİK / PİLOT UYGULAMA ÇALIŞMALARININ YILLARA GÖRE EĞİLİM GRAFİĞİ ...	48
ŞEKİL 8.	ARAŞTIRMACININ MESLEĞİNİN YILLARA GÖRE EĞİLİM GRAFİĞİ.....	49
ŞEKİL 9.	DANIŞMANLARIN BÖLÜMÜNÜN YILLARA GÖRE EĞİLİM GRAFİĞİ	50
ŞEKİL 10.	JÜRİDEKİ BÖTE ÖĞRETİM ELEMANI SAYISININ YILLARA GÖRE EĞİLİM GRAFİĞİ	51

BÖLÜM I

GİRİŞ

Neredeyse insanlık tarihi kadar eski bir olgu olan öğretim ve bu olgunun doğası gereğince öğretimde teknoloji kullanımı, kuşkusuz ki her çağda insanların başvurduğu bir yöntem olmuştur. Başlangıçta temel bilimlerin öğretiminde kullanılan çeşitli araçlar, zamanla, bilim dallarındaki çeşitlenmeye paralel olarak gelişimlerini sürdürmüşlerdir. Ancak elektrik enerjisinin keşfine ve bu enerji türünün doğrudan teknolojiye yerini almasına kadar olan süreçte kullanılan öğretim teknolojileri için “mekanik” tabiri ortak bir niteleyici olarak kullanılabilir.

Dolayısıyla, yaşamın her alanında olduğu gibi öğretim teknolojilerinde de, son elli yıl içerisinde, özellikle de bilgisayarların günlük hayata çok yoğun olarak girmeye başladıkları son on yılda, oldukça hızlı gelişmeler meydana gelmiştir. Sonuç olarak, bu olgunun bağımsız bir bilim dalı olarak araştırılması gerekliliği kaçınılmaz olmuş, teknolojinin öğretimde kullanımı başlı başına bir araştırma disiplini olarak bilim dünyasındaki yerini almıştır.

Gelişen bilgi ve iletişim teknolojileri, öğretim sürecinde öğretim teknolojilerinin kullanılmasını zorunlu hale getirmiştir.

Öğrencilere bilgisayar ve çoklu ortam teknolojileri ile bu teknolojilerin eğitimde kullanım ve uygulamalarına yönelik bilgi ve beceri kazandırmak için; 1998 yılından itibaren bazı eğitim fakültelerimizde Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) lisans programı bulunmaktadır.

BÖTE ilk lisans mezunlarını 2001-2002 öğretim yılında vermiştir. Bu mezunların BÖTE’de yüksek lisans eğitimleri de bu tarihte başlamıştır. Dolayısıyla BÖTE bölümleri, lisans geçmişleri de BÖTE olan ilk yüksek lisans mezunlarını 2004 yılında vermeye başlamışlardır. Ancak incelenen tezlerden 13 tanesinin 2003 yılına, 1 tanesinin ise 2002 yılına ait olduğu göz önünde bulundurulursa, toplam 14 BÖTE

yüksek lisans tezinin lisans eğitimlerini BÖTE dışındaki bölümlerde tamamladıkları anlaşılmaktadır.

Her yeni araştırma alanında olduğu gibi, öğretim teknolojileri alanında da temel tanımlarda tekliğin sağlanamaması, yapılan araştırmaların içinde yer alacakları kuramsal çerçevenin belirgin bir şekilde sınırlandırılmaması ve yapılan araştırmaların bu çerçeve içerisinde konuları itibarı ile çok fazla çeşitlendirilememeleri gibi sorunların olması doğaldır.

Özellikle, araştırmaların çoğunluğunun odağında yer alan bilgisayarın, bilimin hemen hemen bütün dallarında başrolde yer alması, bilgisayarın öğretimde kullanımına ilişkin çalışmalara zaman zaman bilgisayar mühendisliği ya da bilgisayar bilimleri gibi alanlarda rastlanılmasına yol açmaktadır.

Diğer yandan, temel bilimlerle ya da mühendislik bilimleri ile karşılaştırıldığında, büyük ölçüde teknolojik gelişmelere bağlı durumda olan öğretim teknolojileri alanından, son yıllarda teknolojinin gelişim ivmesinin çok arttığı düşünüldüğünde, durağan bir yapıdan çok, sürekli gelişen ve kendini güncelleyen bir yapının beklenmesi son derece doğaldır. Bu dinamik yapının, bilimin vazgeçilmez esasları gereğince sağlam temeller üzerinde durabilmesi için, içinde bulunduğu “ayağa kalkma” evresinde son derece dikkatli olunmalıdır.

Bu evrede yaşanabilecek en önemli problemlerden birisi, bilimsel araştırmaların önemli bir boyutunu oluşturan yüksek lisans tez çalışmalarının, belirli bir kısır döngü içerisinde birbirlerini taklit etmeye başlamalarıdır. Diğer bir problem ise, ortaya çıkarılan ürünlerin, kendilerinden sonra yapılacak araştırmalara birer referans olmaktan öte, hizmet ettikleri alanda kullanılabilecek birer materyal olabilme özelliklerini kaybetmeleridir.

Bütün bilim dallarının, özellikle emekledikleri dönemde yaşadıkları bu problemlerin çözümleri kadar önemli olan bir olgu daha vardır ki, o da, bu tür problemlerin net olarak ortaya konmasıdır. Bunun için gerçekleştirilmesi gereken işlerin başında, yapılacak oldukça geniş kapsamlı bir araştırma ya da araştırmalar dizisi ile alanın genel görünümüne uzaktan “panaromik” bir bakış atmak gelmelidir.

Böyle bir araştırma ya da araştırmalar dizisi sonuç olarak, gelecekte yapılacak araştırmaların daha özgün ve daha yenilikçi olmaları konusunda önemli bir görevi yerine getirmiş olacaktır. Bu çalışmada, bu anlamda yapılabilecek araştırmaların

boyutlarından birisini oluşturan yüksek lisans tez çalışmalarının eğilimleri incelenmiştir.

Yapılan çalışmanın, yüksek lisans tez çalışmalarının ilk aşaması olarak gerçekleştirilen ilgili literatürün araştırılması konusunda bir yol gösterici olacağı inancı, araştırmanın yapımı esnasında önemli bir motivasyon kaynağı olmuştur.

Bu çalışma,

- BÖTE alanında yapılan yüksek lisans tez çalışmalarının eğilimlerini incelediği için bir eğilim araştırmasıdır.
- BÖTE alanında yapılan tezlerin incelenmesini, var olan durumun aynen resmedilerek sınıflandırılmasını ve eğilimlerinin araştırılmasını amaçladığı için bir tarama araştırmasıdır.
- BÖTE alanında yapılan tezlerin içeriğindeki eğilimleri belirlemek amacıyla, içeriklerinin belirli kategoriler açısından sistematik bir şekilde incelenmesini ve sayısallaştırılmasını kapsadığı için bir içerik analizi araştırmasıdır.

Aşağıda bu araştırmalara ait kuramsal çerçeveye yer verilmiştir.

EĞİLİM ARAŞTIRMASI

Eğilim (Trend) analizleri günümüzde çoğunlukla mali araştırma ve finansal çalışmalarda kullanılmakla birlikte, eğitim alanında da önemli bir araştırma tekniği olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Eğilim analizi, mevcut durumu ortaya koyan verilerin zaman içerisinde gösterdikleri eğilimlerin incelenmesi ile yapılır. Eğilim analizi yapılırken, temel alınan yılı izleyen yıllardaki verilerin, temel alınan yıla göre göstermiş oldukları eğilimler incelenir.

Eğilim analizi, gelecekteki olayları öngörmek için kullanılmasına rağmen, araştırılan konunun geçmişteki durumunu ortaya koyan değişkenleri hesaplamak için de kullanılabilir. Diğer bir deyişle, ele alınan zaman aralığından sağlanan veriler kullanılarak, araştırılan konunun geçmişteki durumu tahmin edilmeye ya da gelecekteki durumu öngörülmeyle çalışılır.

Özetle eğilim analizi, araştırılan değişkenlerin, “eğilimleri” olarak nitelenen, zamana göre değişimlerinin izlendiği dinamik bir analiz yöntemidir.

Eğilim Araştırmasının Uygulama Aşamaları:

1. Analizin uygulanacağı zaman diliminin belirlenmesi
2. Eğilim yüzdelerinin hesaplanmasında temel alınacak dönemin seçilmesi
3. Tabloların eğilim yüzdeleri ile hazırlanması
4. Analiz sonuçlarının yani eğilim yüzdelerinin yorumlanması

TARAMA ARAŞTIRMASI

Tarama araştırmaları, bir konuya ya da olaya ilişkin katılımcıların görüşlerinin ya da ilgi, beceri, yetenek, tutum vb. özelliklerinin belirlendiği genellikle diğer araştırmalara göre daha büyük örneklemeler üzerinde yapılan araştırmalardır. Tarama araştırmalarının amacı genellikle araştırma konusu ile ilgili var olan durumun fotoğrafını çekerek bir betimleme yapmaktır. Genellikle tarama araştırmalarında araştırmacılar, görüşlerin ve özelliklerin neden kaynaklandığından çok, örneklemdeki bireyler açısından nasıl dağıldığıyla ilgilenmektedirler (Akt. Büyüköztürk vd., 2008; Fraenkel ve Wallen, 2006). Toplanan verilerin niteliği nedeniyle genellikle tarama türü bir araştırmanın sonuçlarıyla hipotez test edilmemekte ya da bir kuram oluşturulmamaktadır (Akt. Büyüköztürk vd., 2008; Gorard, 2006).

Tarama araştırmaları, geçmişteki ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2002).

Tarama araştırmaları kesitsel, boylamsal ve geçmişe dönük araştırmalar olarak sınıflandırılabilir. Boylamsal tarama araştırmaları eğilim belirlemek, ortak özelliği olan bir grubu incelemek ya da aynı kişilerin zamana bağlı değişimlerini, eğilimlerini araştırmak amacıyla yapılabilir (Akt. Büyüköztürk vd., 2008; Fraenkel ve Wallen, 2006; Gorard, 2006; Johnson ve Christensen, 2004). Bu araştırmada model olarak da kullanılan boylamsal tarama araştırmalarında, araştırma

değişkenlerinin zamana bağlı değişimlerini incelemek üzere farklı zamanlarda yinelenen ölçümler de yapılabilmektedir.

İÇERİK ANALİZİ

Fen bilimlerinde araştırmalar daha çok deney ve gözlemlere dayalı olarak yapılmaktadır. Sosyal bilimlerde de zaman zaman deney ve gözleme yer verilmekle beraber, yazılı kaynakların incelenmesi daha büyük önem taşımaktadır. Tarih, felsefe, kültür, sosyoloji, davranış bilimleri, ekonomi gibi alanlarda araştırma yapmak için yazılı belgelerin ve iletişimlerinin incelenmesi zorunludur. İçerik analizi son yıllarda tüm yayınlara ve iletişim türlerine uygulanmaktadır.

İlgili literatür incelendiğinde, içerik analizine ait olarak yapılmış bir çok tanıma rastlanmıştır. Bu tanımlamaların başlıcaları aşağıda verilmiştir:

(1) İçerik analizi, başkaları tarafından ortaya konulan iletişim materyalinin; içerdikleri mesajlar, karakterler, simgeler, kimlikler, bilgiler, sloganlar vb. gibi açılardan incelenmesi ve sayısallaştırılmasıdır. Yazılı ve sözlü belgeler sistematik şekilde incelenerek, belirli aşamalardan sonra bu belgelerin içeriği belirli kategorilere ayrılabilir, tablolara ve grafiklere aktarılabilir. Böylece olgunun anlaşılması ve açıklanması daha kolay hale gelir. (Arıkan, 2004)

(2) İçerik analizi, belirli kurallara dayalı kodlamalarla bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileri ile özetlendiği sistematik, yinelenen bir teknik olarak tanımlanabilir (Akt. Büyüköztürk vd., 2008; Stemler, 2001).

(3) Bir mesajın belli özelliklerinin objektif ve sistematik bir şekilde tanınmasına yönelik çıkarımların yapıldığı bir tekniktir. İçerik analizi metin veya metinlerden oluşan bir kümenin içindeki belli kelimelerin veya kavramların varlığını belirlemeye yönelik yapılır. Araştırmacılar bu kelime ya da kavramların varlığını, anlamlarını ve ilişkilerini belirleyip analiz ederek metinlerdeki mesaja ilişkin çıkarımlarda bulunurlar (Akt. Büyüköztürk vd., 2008; Stemler, 2001).

(4) İçerik analizi, yazılı ve sözlü materyallerin sistemli bir analizidir (Akt. Balcı, 2004; Simon ve Burstein, 1985, 193).

(5) İçerik analizi, insanların söylediklerinin ve yazdıklarının açık talimatlara göre kodlanarak nicelleştirilmesi-sayısallaştırılması süreci olarak tanımlanabilir. Bu yaklaşımın özünde, yazılan ve söylenenlerin kategorileştirilmesi ve ne sıklıkta olduklarının sayılması yatmaktadır (Akt. Balcı, 2004; Simon ve Burstein, 1985, 193).

İçerik analizinde gözlemci belli davranışları işaretler. İşaretlerin atıldığı çeteledeki kategoriler sınıflamalı bir ölçeği oluşturur. Bu demektir ki kategoriler sınıflamalı bir ölçeğin sınıflandırma ölçütlerine uymalıdır (birbirini dışta tutma, bir alanının tamamını kapsama vb.)

İçerik analizinde belki de en önemli adım ve karar, araştırılmak istenen-ölçülmek istenen şeyleri doğru olarak temsil eden kategorilerin seçilmesidir. İçerik analizinde analizci, verileri sayısallaştırmak için yapılaşmış gözlemde olduğu gibi kodlama şeması geliştirmek durumunda kalabilir, örneğin basitçe oluş frekansları kullanabilir (Akt. Balcı, 2004; Simon ve Brustein, 1987, 193; Bailey, 1987, 302). Bununla birlikte, sayısal veriler üzerinden gerçekleştirilen gözlem ve analizlerin yanı sıra, doğrudan nitel özelliklerin incelendiği içerik analizlerine de literatürde rastlanmaktadır.

İçerik analizinin son yıllarda pek çok uygulaması yapılmıştır. Bir derginin zamana göre eğilimini saptamak, eğitim felsefesi anlayışındaki değişimler, bir gazetenin/derginin eğilimini ve gelişimini saptamak gibi uygulamalar oldukça yaygınlaşmıştır (Akt. Balcı, 2004, Bailey, 1987; Akt. Arıkan, 2004, Gökçe, 1992, s.101).

İçerik Analizinin Amaçları:

İçerik analizi bireylerin, ekiplerin, kurumların ilgilerinin belirlenmesinde ve tanımlanmasında kullanışlı bir tekniktir. Hatta içerik analizi ile insanların ya da grupların inançları, tutumları, değerleri ve düşünceleri ortaya çıkarılabilir (Akt. Büyüköztürk vd., 2008; Stemler, 2001).

İçerik analizi sonuçları, tıpkı tarama (survey) araştırmalarında olduğu gibi, genelde frekans ve/ya da yüzde tabloları şeklinde sunulur. İçerik analizi tarama araştırmasının, doküman araştırmasında bir eşiti olarak algılanabilir (Balcı, 2004).

İçerik analizinin amaçlarını 7 madde halinde ortaya koymak mümkündür (Akt. Arıkan, 2004; Holsti, 1969; Bailey, 1987, 301):

- a) İletişimin içeriğindeki eğilimleri belirlemek,
- b) Yazılı kaynakların veya belgelerin bilinen özelliklerini ürettikleri mesajlarla ilişkilendirmek,
- c) İletişimin içeriğini standartlara karşı test etmek,
- d) İkna etme veya bilgilendirme tekniklerini analiz etmek,
- e) Stil, üslup veya tarz analizleri yapmak,
- f) Dinleyicinin bilinen özelliklerini onlar için üretilen mesajlarla ilişkilendirmek,
- g) İletişimin kalıplarını betimlemek.

İçerik Analizinin Aşamaları:

İçerik analizi genellikle diğer yöntemlerle birlikte kullanılır. Özellikle gözlem ve görüşmelerden elde edilen verilerin analizinde kullanılır. İçerik analizinde kullanılacak olan süreçler, yapılacak analizin amacına ve analiz edilecek olan materyalin türüne göre farklılık gösterirler (Büyüköztürk vd., 2008):

- Araştırmacı analize başlamadan önce kategorileri belirler. Bu kategoriler daha önce elde edilen bilgilere, kuramlara ya da deneyimlere bağlı olarak şekillendirilir.
- Araştırmacı toplanan betimsel bilgilerle konuya aşina hale gelir ve analizler devam ederken kategoriler ortaya çıkar.

İçerik analizi, birbirine benzeyen kavramlar ve temalar çerçevesinde verileri düzenlemek ve yorumlamaktır. Buna göre, eldeki belgenin belirli aşamalar halinde çözümlenmesi gerekir. Bu aşamaları aşağıdaki gibi 4 grup altında ele almak mümkündür (Arıkan, 2004):

1. ***Analiz biriminin belirlenmesi:*** Bilgi alınacak birim ile gözlemlenen birim her zaman aynı olmayabilir. Çoğu araştırmalarda kişi, aile, kurum, kent, bölge veya ülke analiz ünitesi/birimi olabilir. Ailenin gelir-tüketim araştırmalarında analiz birimi ailedir. Ancak, ailedeki fertlerin her birinin gelir ve işyeri memnuniyetleri incelenecekse, analiz birimi aile fertleridir. İçerik analizlerinde analiz ünitesi yerine Kayıt Ünitesi ifadesi daha yaygın kullanılmaktadır.

2. **Kavramların belirlenmesi:** Bu aşamada incelenen belge veya konuyla ilgili kavramların belirlenmesi gerekir.
3. **Kodlama:** Kavramlar cümleler veya paragraflar kendi aralarında anlamlı bir bütünlük meydana getirmekte iseler, bunlar kodlanır. Kodlama, benzer anlam gruplarına göre kavramları sınıflara ayırmaktır. Bu sınıflara bir ad verilir. Oluşturulan kod listesine dayanarak bilgilerin düzenlenmesi ve yorumlanması yapılır. Birbirine benzeyen kavramlar daha genel düzeyde bir kez daha gruplandırılabilir. Ortak temalar altında toplanabilir. Aynı tema altında toplanan kavramların kendi aralarında bir ilgi ve bütünlük teşkil etmeleri gerekmektedir. Ayrıca temaların ifade ettiği anlamların ve çağrışımların verileri açıklayabilmesi şarttır. Tema eserin konusu gibi düşünülebilir.
4. **Verilerin açıklanması ve yorumlanması:** Son aşama olarak, ortaya konulmuş olan kavramlar ve temalardan yararlanarak veriler açıklanır ve yorumlanır. Ortaya çıkan benzerliklerden veya zıtlıklardan faydalanılarak nedensel ilişkiler anlaşılır şekilde sunulmaya ve açıklanmaya çalışılır. Böylece betimleyici ve açıklayıcı bir araştırma gerçekleştirilmiş olur.

PROBLEM

Yeni kurulan bir bölüm olarak BÖTE alanında Türkiye’de gerçekleştirilen yüksek lisans tezleri, ele aldıkları konular, deneysel ya da teorik olmaları gibi içerik ve seçtikleri araştırma yöntemleri gibi kuramsal açılardan hangi noktadadırlar ve nasıl bir eğilim göstermektedirler?

AMAÇ

Bu araştırmanın amacı; “BÖTE alanında, Türkiye’de gerçekleştirilen yüksek lisans tezlerinin hangi noktada olduğunu ve eğilimlerini tespit ederek ileride yapılacak çalışmalara katkıda bulunmaktır.”

Amaç ile ilgili araştırma soruları ve alt amaçlar aşağıdadır:

1. 2008 yılına kadar Türkiye’de BÖTE alanında yapılmış olan yüksek lisans tezlerinde

- a. Hangi konular araştırılmıştır?
- b. Kullanılan bağımlı değişkenler nelerdir?
- c. Hangi araştırma modelleri kullanılmıştır?
- d. Örneklemi kimler oluşturmaktadır?
- e. Kullanılan örneklem seçim yöntemleri hangileridir?
- f. Kullanılan materyaller nelerdir?
- g. Kullanılan materyaller kimin tarafından geliştirilmiştir?
- h. Yapılan araştırmanın uygulama süresi ne kadardır?
- i. Kullanılan ölçeklerin özellikleri nelerdir?
- j. Yapılan istatistik çalışmaları nelerdir?
- k. Araştırmacıların meslek dağılımları nelerdir?
- l. Araştırmacılar hangi üniversitedendir?
- m. Araştırmalara danışmanlık eden öğretim elemanlarının bölümleri nelerdir?
- n. Araştırmaların savunulduğu jürilerinde kaç tane BÖTE Bölümü öğretim elemanı yer almaktadır?

2. 2008 yılına kadar Türkiye’de BÖTE alanında yapılmış olan yüksek lisans tezlerinde

- a. Araştırılan konular yıllara göre nasıl bir eğilim göstermektedir?
- b. Kullanılan nicel araştırma modellerinin yıllara göre dağılımı nasıldır?
- c. Kullanılan nitel araştırma modellerinin yıllara göre dağılımı nasıldır?
- d. Tercih edilen örneklem seçim yöntemleri yıllara göre nasıl bir eğilim göstermektedir?
- e. Kullanılan materyalin araştırmacı tarafından geliştirilme durumu nasıl bir eğilim göstermektedir?
- f. Kullanılan geliştirilmiş özgün ölçekler için yapılan kontrollerin yıllara göre dağılımı nasıldır?

- g. Araştırmacıların meslek dağılımları nasıl bir çeşitlilik göstermektedir?
- h. Araştırmalara danışmanlık eden öğretim elemanlarının bölümleri nasıl bir farklılık göstermektedir?
- i. Araştırmaların savunulduğu jürilerinde görev alan BÖTE Bölümü öğretim elemanlarının yıllara göre dağılımı nasıldır?

ÖNEM

Öğrencilere bilgisayar ve çoklu ortam teknolojileri ile bu teknolojilerin eğitimde kullanım ve uygulamalarına yönelik bilgi ve beceri kazandırmak amacıyla, 1998 yılından itibaren bazı eğitim fakültelerimizde eğitim vermeye başlayan BÖTE programlarının geliştirilmesi gerekmektedir.

Bu çalışmada, 2007 yılı sonuna kadar yapılmış ve Yüksek Öğretim Kurumu'nun (YÖK) internet sitesindeki ulusal tez merkezinden ulaşılabilir olan tezlerin eğilimleri incelendiğinden; gelecekte yapılacak araştırmaların daha özgün ve daha yenilikçi olmaları konusunda önemli bir görev yerine getirilmeye çalışılmıştır.

Yapılan çalışmanın, yüksek lisans tez çalışmalarının ilk aşaması olarak gerçekleştirilen ilgili literatürün araştırılması konusunda da yol gösterici olarak kullanılabilecek olması, bu türden çalışmaların önemini daha da artırmaktadır.

SINIRLILIKLAR

Çalışmada kullanılan tezler, Yüksek Öğretim Kurumu'nun internet sitesindeki ulusal tez merkezinden elde edilmiştir. Dolayısıyla, ancak yazarların bu sitede yayınlanmasına izin verdikleri tezlere ulaşılması mümkün olmuştur.

TANIMLAR

Öğretim Elemanı: Üniversitelerde görevli profesör, doçent, yardımcı doçent, doktor, öğretim görevlisi ve araştırma görevlisi.

Öğretim: Planlı, kontrollü ve örgütlenmiş öğretme faaliyetleridir (Fidan, 1985).

Teknoloji: Araştırmalar ve kuramsal açıklamalar ile uygulayıcılar tarafından karşılaşılan sorunlar arasında köprü görevi yapan bir disiplindir (Yalın, 2006).

Öğretim Teknolojisi: Daha etkili bir öğretim sağlamak amacıyla, öğrenme ve iletişim ile ilgili araştırmalara dayalı, insan ve maddi kaynakları birlikte kullanarak, öğretme ve öğrenme süreci bütününe belirli özel hedefler açısından sistematik olarak tasarlanması, uygulanması ve değerlendirilmesidir (Reiser and Gagne, 1983).

KISALTMALAR

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

BÖTE : Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi

YÖK : Yüksek Öğretim Kurumu

BDE : Bilgisayar Destekli Eğitim

BD : Bilgisayar Destekli

BT : Bilişim Teknolojileri

UE : Uzaktan Eğitim

WTE : Web Tabanlı Eğitim

BÖLÜM II

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklem, verilerin toplanması ve verilerin analizi başlıklarına değinilecektir.

ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu çalışmanın modeli, genel olarak bakıldığında hem nicel hem de nitel araştırma modelidir:

- BÖTE alanında yapılan tezlerin incelenmesini, var olan durumun aynen resmedilerek sınıflandırılmasını ve eğilimlerinin araştırılmasını amaçladığı için nicel araştırmalardan tarama araştırması kapsamına girmektedir.
- BÖTE alanında yapılan tezlerin, içeriğindeki eğilimleri belirlemek amacıyla, içeriklerinin belirli kategoriler açısından sistematik bir şekilde incelenmesini ve sayısallaştırılmasını kapsadığı için nitel araştırmalardan içerik analizi araştırması kapsamına girmektedir.

EVREN VE ÖRNEKLEM

Bu çalışmanın evreni Türkiye’de BÖTE alanında eğitim veren tüm yüksek lisans bölümlerinde 2007 yılı sonuna kadar yapılmış olan tezlerdir. Türkiye’de 14

üniversitede yüksek lisans eğitimi veren Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Bölümü vardır.

Kasım 2008 tarihi itibarıyla, YÖK'ün internet sitesindeki ulusal tez merkezinden, 2007 yılı sonuna kadar yapılmış olan 10 üniversiteye ait toplam 136 tez yayınlanmıştır. Bu tezlerden bazıları belirli bir tarihe kadar kullanımı yazarları tarafından kısıtlandığı ya da çoğaltılması yazarı tarafından engellendiği ve sadece özet bölümleri paylaşımına açıldığı için, ancak 133 tez ulaşılabilir durumdadır. Dolayısıyla bu çalışmanın örneklemini YÖK'ün internet sitesindeki ulusal tez merkezinden temin edilebilmiş 133 tez oluşturmaktadır.

İncelenen tezlerin yapılmış oldukları yıllara göre dağılımları Tablo 1'de görülmektedir:

Tablo 1. Yıllara Göre Tez Sayıları

Yıllar	Tez Sayısı
2002	1
2003	13
2004	23
2005	28
2006	35
2007	33

VERİLERİN TOPLANMASI

Bu çalışmada incelenen BÖTE alanında Türkiye'de yapılan yüksek lisans tezlerinin tümü YÖK'ün internet sitesindeki ulusal tez merkezinden temin edilmiştir.

Bu araştırmada, amaçlar belirlendikten sonra tezlerin hangi sınıflandırma ve alt başlıklarda inceleneceği tespit edilmiştir. Tezler incelenmeye başladıktan sonra dikkat çeken farklı sınıflandırma ve kategoriler için de sınıflandırma yapılmasına karar verilmiş ve geriye dönülerek tezler tekrar sınıflandırmaya tabii tutulmuşlardır.

Konular, bağımlı değişkenler, araştırma modelleri, örneklem, örneklem seçim yöntemleri, materyaller, materyallerin kimin tarafından hazırlandığı, ölçekler,

yapılan istatistikler ve danışmanın bölümü ile ilgili sınıflandırmalarda, bir tez aynı anda birden çok genel başlığa girebilmektedir. Bu nedenle bu sınıflandırmalara ait tablolarda yüzdelerin toplamı %100, frekansların toplamı 133'e eşit olmayabilir.

Örneğin, yapılandırmacı yaklaşıma dayalı bir bilgisayar destekli fen bilgisi dersi yazılımının öğrencilerin akademik başarılarına etkilerinin araştırıldığı bir tezi ele alalım. Konularına göre sınıflandırılırken bu tez; hem Bilgisayar Destekli Eğitim genel konu başlığının altındaki Bilgisayar Destekli Alan Eğitimi alt başlığına hem de Öğretme Yaklaşımı genel konu başlığının altındaki Yapılandırmacı Yaklaşım alt başlıklarının her ikisine de girmektedir.

Bu çalışmada incelenen tezlerin bazılarında başlık kullanılmadığı ya da detaylı bilgilere rastlanılmadığı için açık kodlama yapmak mümkün olmamıştır. Bu şekilde olan tezler detaylı bir şekilde okunarak gizli içerik kodlaması yapılmış ve buna göre sınıflandırmaya tabii tutulmuşlardır.

Tezlere ait sınıflandırma bilgilerini tutmak üzere iki boyutlu bir çetele kullanılmıştır. Bu çetelenin sütun başlıklarını tez sahiplerinin adı, satır başlıklarını ise sınıflandırma başlıkları ve alt başlıklar/kategoriler oluşturmaktadır.

VERİLERİN ANALİZİ

İncelenen tezler ele alınan konular, bağımlı değişkenler; araştırmanın modeli, örnekleme, örneklem seçim yöntemi; araştırmada kullanılan materyal ve materyalin kimin tarafından yapıldığı; uygulamanın süresi; kullanılan ölçeğin özellikleri ve yapılan istatistik çalışmaları; araştırmacının mesleği ve üniversitesi; tez danışmanının bölümü ve jürideki BÖTE Bölümü öğretim elemanı sayısı ölçütlerine göre sınıflandırılmıştır. Her sınıflandırma da kendi içerisinde alt başlıklara/kategorilere ayrılmıştır. Yapılan incelemeler sonucu elde edilen veriler birbirlerine oranlanıp frekans ve yüzdesi hesaplanarak analiz işlemi yapılmıştır. İçerik analizi sonucunda elde edilen verilerin yorumlanmasında genellikle frekans ve yüzde kullanılır (Büyüköztürk vd., 2008).

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, sınıflandırmalar ve eğilimler başlıkları altında araştırmanın sonuçlarına ait bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir.

Sınıflandırmalar başlığı altında, araştırmada incelenen 133 tez

- Konular,
- Bağımlı değişken,
- Araştırma modeli,
- Örneklem,
- Örneklem seçim yöntemi,
- Materyal,
- Materyalin kimin tarafından hazırlandığı,
- Uygulama süresi,
- Ölçek özellikleri,
- İstatistik,
- Araştırmacının mesleği,
- Araştırmacının üniversitesi,
- Danışmanın bölümü,
- Tez savunma jürilerinde, BÖTE bölümünde görev alan öğretim elemanı sayısı

ölçütlerine göre sınıflandırılmıştır. Bu sınıfların her biri kendi içerisinde alt başlıklara ayrılmıştır. Elde edilen verilerin frekans yüzde analizleri yapılmıştır.

Eğilimler başlığı altında ise, incelenen tezlere ait sınıflandırmaların yıllara göre eğilimleri yer almaktadır. Bu bölümde yapılan analizlerin sonucunda, artan ya

da azalan yönde dikkat çekici eğilim gösteren ölçütler ele alınarak, bu eğilimlerin sebep ve sonuçları irdelenmiştir.

SINIFLANDIRMALAR

Konularına Göre İncelenen Tezlerin Sınıflandırılması

İncelenen tezler genel olarak konularına göre sınıflandırılmıştır:

Tablo 2. Konular

Konular	Yüzde	Frekans
1. Bilgisayar Destekli Eğitim (BDE)	% 43.61	58
2. Öğretme Yaklaşımları	% 30.08	40
3. Uzaktan Eğitim	% 28.57	38
4. Bilgi ve İletişim Teknolojileri	% 18.80	25
5. Öğrenme Stratejileri	% 12.78	17
6. Eğitim Teknolojisinin Temel Kavramları	% 12.03	16
7. Öğrenme Stilleri	% 12.03	16
8. Eğitim Sistemi ve Müfredatlar (Öğretim Programları)	% 9.02	12
9. Tasarım İlkeleri	% 3.76	5
10. MEB Bilişim Teknolojileri (BT) Uygulamaları	% 3.01	4
11. Öğrenme/İçerik Yönetim Sistemi	% 2.26	3
12. Öğretim Yöntemleri	% 1.50	2
13. DİĞER	% 6.02	8

Yukarıdaki tablodan elde edilen bulgular neticesinde en çok araştırılan konu başlığının % 43.61 ile Bilgisayar Destekli Eğitim olduğu görülmektedir. BDE’i % 30.08 ile Öğretme Yaklaşımı ve % 28.57 ile Uzaktan Eğitim takip etmektedir.

İncelenen tezlerde genel olarak BDE'nin/Uzaktan Eğitim'in öğrenci başarısına ve kalıcılığa etkisinin araştırıldığı gözlemlenmiştir. Bilgisayarların eğitimde kullanılmalarının başladığı ilk yıllarda oldukça popüler olan bu tür çalışmalara olan ilginin günümüzde de hâlâ azalmadığı görülmektedir.

Konu olarak ele alınmış olan ve mevcut sınıflandırmalara dâhil edilemeyen çalışmalar DİĞER başlığı adı altında toplanmıştır. Bu tür çalışmalara; yapay zekâ, hipermetin, ailenin eğitimdeki rolü gibi konuları örnek olarak verebiliriz.

Konu başlıklarından BDE, Öğretme Yaklaşımları, Uzaktan Eğitim ile Bilgi ve İletişim Teknolojileri kendi içerisinde alt başlıklara ayrılarak Tablo 3, Tablo 4, Tablo 5 ve Tablo 7'de verilmiştir:

Tablo 3. Konular – Bilgisayar Destekli Eğitim

Konular-BDE	Yüzde	Frekans
1. BDE	% 39.66	23
2. Bilgisayar Destekli (BD) Alan Eğitimi	% 20.69	12
3. BD Simülasyon/Animasyon Sistemleri	% 13.79	8
4. BD Eğitim Yazılımları	% 12.07	7
5. BD Çoklu Ortam Sistemleri	% 8.62	5
6. BD Eğitsel Oyunlar	% 8.62	5
7. BDE'de Geribildirim	% 5.17	3
8. BD Ölçme ve Değerlendirme	% 5.17	3
9. BDE'de Etkileşim	% 3.45	2

İncelenen tezlerden toplam 58 tanesinde BDE konusu işlenmiştir. Bunlardan 23 tanesi doğrudan BDE konusuna yönelmişken geriye kalan 35 tanesi BDE'nin içindeki farklı konulara yönelmişlerdir. Örneğin bu tezlerin % 13.79'u BD Simülasyon/Animasyon Sistemleri ile ilgiliyken % 5.17'si de BDE'de Geribildirim konusuyla ilgilidir.

Tablo 4. Konular – Öğretme Yaklaşımları

Konular-Öğretme Yaklaşımları	Yüzde	Frekans
1. Yapılandırmacı Yaklaşım	% 65	26
2. Bilişsel Yaklaşım	% 32.50	13
3. Öğretme Yaklaşımları	% 7.50	3

İncelenen tezlerden toplam 40 tanesinde Öğretme Yaklaşımları konusu işlenmiştir. Bunlardan üç tanesi doğrudan Öğretme Yaklaşımları konusunu genel olarak incelerken, geriye kalan 37 tanesi ise farklı öğretim yaklaşımlarını ele almışlardır.

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi, öğretim yaklaşımlarını konu alan tezlerde ağırlıklı olarak Yapılandırmacı Yaklaşım göze çarpmaktadır. Bununla birlikte, öğretim yaklaşımlarından olan Davranışçı Yaklaşımı doğrudan ele alan herhangi bir tezin bulunmaması da dikkat çekicidir.

Tablo 5. Konular – Uzaktan Eğitim

Konular-Uzaktan Eğitim	Yüzde	Frekans
1. Web Tabanlı Eğitim	% 78.95	30
2. Uzaktan Eğitim (UE)	% 10.53	4
3. UE’de Çoklu Ortam Sistemleri	% 5.26	2
4. UE’de Etkileşim	% 5.26	2
5. UE’de Ölçme ve Değerlendirme	% 5.26	2
6. UE’de Geribildirim	% 2.63	1

İncelenen tezlerden toplam 38 tanesinde Uzaktan Eğitim konusu işlenmiştir. Bunlardan 4 tanesi doğrudan Uzaktan Eğitim konusu ile ilgiliyken, geriye kalan 34 tanesi Uzaktan Eğitimin içindeki farklı konularla ilgilidir. Örneğin bu tezlerin % 78.95’i Web Tabanlı Eğitim (WTE) konusunu ele almışken, % 5.26’sı da Uzaktan Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme konusunu ele almıştır.

Uzaktan Eğitim konu başlıklarından Web Tabanlı Eğitim de kendi içinde sınıflandırmaya tabii tutulmuş ve dört alt başlığa ayrılmıştır:

Tablo 6. Konular – Uzaktan Eğitim – Web Tabanlı Eğitim

Konular-Uzaktan Eğitim-WTE	Yüzde	Frekans
1. WTE	% 80	24
2. WTE'de Alan Eğitimi	% 13.33	4
3. WTE'de Materyal Tasarımı	% 6.67	2
4. WTE'de Öğretim Tasarımı	% 6.67	2

İncelenen tezlerden toplam 30 tanesinde WTE konusu işlenmiştir. Bunlardan 24 tanesinde WTE konusu genel olarak doğrudan ele alınmış ve araştırılmıştır.

Tablo 7. Konular – Bilgi ve İletişim Teknolojileri

Konular-Bilgi ve İletişim Teknolojileri	Yüzde	Frekans
1. Bilgi ve İletişim Teknolojileri	% 36	9
2. İnternet Okuryazarlığı	% 32	8
3. Bilgisayar Tabanlı İletişim	% 24	6
4. Bilgisayar Okuryazarlığı	% 12	3

İncelenen tezlerden toplam 25 tanesinde Bilgi ve İletişim Teknolojileri konusu işlenmiştir. Bunlardan dokuz tanesi Bilgi ve İletişim Teknolojileri konusuna yönelmişken, geriye kalan 16 tanesi Bilgi ve İletişim Teknolojileri'nin içindeki farklı konulara yönelmişlerdir.

Bağımlı Değişkenlerine Göre İncelenen Tezlerin Sınıflandırılması

İncelenen tezler genel olarak bağımlı değişkenine göre sınıflandırılmıştır:

Tablo 8. Bağımlı Değişkenler

Bağımlı Değişkenler	Yüzde	Frekans
1. Akademik Başarı	% 52.63	70
2. Görüş	% 34.59	46
3. Hatırlama Düzeyi (Kalıcılık)	% 12.03	16
4. Tutum	% 12.03	16
5. Algı ve Beklenti	% 11.28	15
6. Kullanılabilirlik	% 3.01	4
7. Hazır Bulunuşluk Düzeyi (Ön-Bilgi)	% 1.50	2
8. Kaygı	% 1.50	2
9. Öğrenci Profili	% 1.50	2
10. DİĞER	% 10.53	14
11. YOK	% 1.50	2

Yukarıdaki tablodan elde edilen bulgular neticesinde, tezlerin % 52.63’ünde araştırılan akademik başarı ve % 34.59’unda araştırılan görüş bağımlı değişkenlerinin diğer bağımlı değişkenlere göre daha çok incelendiği görülmektedir.

İncelenen tezlerin çoğunda bağımlı değişkenler açıkça ifade edilmemiştir. Hazır bulunuşluk düzeyinin (önbilgi), bazı tezlerde bağımlı değişken olarak nitelendirildiği gözlenmiştir. Örneğin, incelenen tezlerden bir tanesinde yapılan uygulamanın değerlendirme boyutları “hazır bulunuşluk düzeyi (ön-bilgi), akademik başarı ve hatırlama düzeyi (kalıcılık)” olarak ifade edilmiştir ve bu ifade nedeniyle hazır bulunuşluk düzeyi (ön bilgi) bu tezde bağımlı değişken olarak seçilmiştir. Bir diğer tezde “öğrencilerin ön test puanlarının, öğrenme stili gezinti yapısı değişkenine göre farklılığı” incelenmiştir. Bu tezde bağımlı değişkene dair hiçbir ifade bulunmamasına rağmen, yukarıdaki ifade nedeniyle hazır bulunuşluk düzeyi (ön bilgi) bağımlı değişken olarak seçilmiştir.

İncelenen tezlerden bir tanesinde, ön test ile birlikte son test ve kalıcılık testi de yapılmış olmasına rağmen, “bağımlı değişken kalıcılıktır” ifadesi yer almaktadır. Bu tezde, yapılan ön teste dair hiçbir istatistik çalışması yapılmamış, sadece son test ile kalıcılık testi karşılaştırılarak istatistiksel işlemlere tabii tutulmuştur.

Araştırmacının ifadesi doğrultusunda bu tez için bağımlı değişken sınıflaması yapılırken sadece kalıcılık seçilmiş, hazır bulunuşluk düzeyi (ön bilgi) ve akademik başarı bağımlı değişken olarak seçilmemiştir.

İncelenen tezlerden bir diğerinde “bağımlı değişken, simülatör cihazı; bağımsız değişken, not ve gözlem formu ile görüşmelerdir” ifadesi yer almaktadır. Bu tezde incelenen simülatörün, simülatör özelliklerine ne ölçüde sahip olduğu, ARCS Modeli kriterlerine uygun olup olmadığı ve öğrenci başarısına etkisi araştırılmaktadır. Bu tez için bağımlı değişken sınıflaması yapılırken akademik başarı ve DİĞER seçilmiştir.

DİĞER alt başlığında yer alan 14 tane bağımlı değişken, doğrudan kullanıldıkları tezlerde ele alınan konuya özel ve genellenemeyen değişkenlerdir. Bunlara örnek olarak öğrenme ortamına ilişkin genel doyum, görsel tasarım kriterlerine uygunluk ve sınav bitirme süresini verebiliriz.

İncelenen tezlerden özel bir amaca yönelik yazılım geliştirilmiş olup herhangi bir karşılaştırma ya da değerlendirme yapılmamış olanlar için bağımlı değişken sınıflandırması yapılırken YOK seçilmiştir.

Bağımlı değişkenlerden Akademik Başarı kendi içerisinde alt başlıklara ayrılarak Tablo 9’da verilmiştir:

Tablo 9. Bağımlı Değişkenler – Akademik Başarı

Bağımlı Değişkenler-Akademik Başarı	Yüzde	Frekans
1. Akademik Başarı	% 91.43	64
2. Aritmetik İşlem Becerileri	% 1.43	1
3. Dramayı Kullanma Düzeyi	% 1.43	1
4. Görsel Algı Becerileri	% 1.43	1
5. İngilizce Kullanım Becerisi	% 1.43	1
6. İnterneti Kullanma Becerileri	% 1.43	1
7. Konuşma Becerisi Düzeyi	% 1.43	1
8. Temel Bit Becerileri	% 1.43	1

İncelenen tezlerden toplam 70 tanesinde Akademik Başarı bağımlı değişkeni incelenmiştir. Bunlardan 64 tanesi doğrudan Akademik Başarıyı incelerken geriye

kalan altı tanesi akademik başarıya benzer becerileri incelemektedir. Örneğin bu tezlerden % 1.43'ü Aritmetik İşlem Becerileri bağımlı değişkenini incelerken % 1.43'ü de Konuşma Becerisi Düzeyi bağımlı değişkenini incelemiştir.

Araştırma Modeline Göre İncelenen Tezlerin Sınıflandırılması

İncelenen tezler genel olarak araştırma modellerine göre sınıflandırılarak Tablo 10'da verilmiştir:

Tablo 10. Araştırma Modelleri

Araştırma Modelleri	Yüzde	Frekans
1. Nicel Araştırma	% 82.71	110
2. Nitel Araştırma	% 30.08	40
3. Nitel + Nicel Araştırma	% 15.79	21
4. Meta Analiz	% 0.75	1
5. DİĞER	% 2.26	3
6. BELİRTİLMEMİŞ	% 1.50	2

Yukarıdaki tablodan elde edilen bulgular neticesinde, BÖTE yüksek lisans tezlerinde diğer araştırma modellerine oranla en çok (% 82.71) Nicel Araştırma yapıldığı görülmektedir.

İncelenen tezlerden 21 tanesinde Nicel + Nitel Araştırma Modeli kullanılmıştır. Bunlardan iki tanesinde doğrudan Nicel + Nitel Araştırma Modeli kullanılmış; geriye kalan 19 tez araştırma yöntemi olarak hem nicel hem de nitel yöntemi kullandıklarından Nicel + Nitel Araştırma Modeli sınıflandırmasına dâhil edilmişlerdir.

Bazı tezlerde araştırma modeline dair hiçbir açıklama yapılmamıştır. Açıklamada bulunulmamış olan tezlerin yöntem bölümleri detaylı bir şekilde okunarak, hangi araştırma modeline girdiği tespit edilmiş ve buna göre sınıflandırmaya tabii tutulmuşlardır.

Araştırma modelini açıklamış olan tezlerin bazılarında, kullanılan araştırma modelinin tanımına ve neden bu modelin kullanıldığına dair açıklamaya yer verilmişken diğerlerinde sadece araştırma modelinin isminin telaffuz edildiği görülmüştür.

Tarama modeli, genel tarama modeli, betimsel tarama modeli ve ilişkisel model kullanılmış olan tezler için Tarama/İlişkisel Araştırma Modeli sınıflandırması seçilmiştir.

İncelenen tezlerden bazılarında araştırma modeli olarak “betimsel araştırma” yapıldığı ifade edilmiştir. Ancak verilerin çözümlenmesi kısmında frekans ve yüzdenin yanı sıra parametrik ya da parametrik olmayan analizler yapıldığı da ifade edildiğinden; bu tezler için sınıflandırma yapılırken nicel araştırmalardan Tarama/İlişkisel Araştırma Modeli seçilmiştir.

Araştırma modeli olarak kullanılmış olan ve mevcut sınıflandırmalara dâhil edilemeyen modeller DİĞER başlığı adı altında toplanmıştır. Örneğin, yapısal eşitlik modelleri, karşılaştırmalı eğitim bilimi, tek gruplu tekrarlı ölçümler gibi.

Genel Araştırma Modellerinden Nicel Araştırma ve Nitel Araştırma kendi içerisinde alt başlıklara ayrılarak Tablo 11’de ve Tablo 13’te verilmiştir:

Tablo 11. Araştırma Modelleri – Nicel Araştırma

Araştırma Modelleri-Nicel Araştırma	Yüzde	Frekans
1. Deneysel/Yarı Deneysel Araştırmalar	% 60.91	67
2. Tarama/İlişkisel Araştırmalar	% 41.82	46

Nicel Araştırmalardan Deneysel Araştırmalar da kendi içinde sınıflandırmaya tabii tutulmuş ve beş alt başlığa ayrılmıştır:

Tablo 12. Araştırma Modelleri – Nicel Araştırma – Deneysel Araştırmalar

Araştırma Modelleri-Nicel Araştırma-Deneysel Araştırmalar	Yüzde	Frekans
1. ÖnTest-SonTest Kontrol Gruplu Desen	% 61.19	41
2. SonTest Kontrol Gruplu Desen	% 14.93	10
3. ÖnTest-SonTest Tek Gruplu Desen	% 13.43	9
4. Faktöriyel Desen (Karışık Desen)	% 10.45	7
5. ÖnTest Kontrol Gruplu Desen	% 1.49	1

İncelenen tezlerin bazılarında seçilen araştırmanın modelinin ne olduğu konusunda doğrudan bir bilgi verilmemiş, bunun yerine model anlatım yoluyla tezin çeşitli bölümlerinde ifade edilmeye çalışılmıştır. Bu şekildeki tezlerde içerik analizine ağırlık verilmiş ve araştırma modeli bu yolla sınıflandırılmıştır. Örneğin incelenen tezlerden bir tanesinde verilerin nasıl toplandığı, kullanılan yöntemler ve katılımcıların özellikleri gibi bilgiler düz anlatım yoluyla verildiğinden; yapılan içerik analizi sonucu elde edilen bilgiler ışığında bu tez için sınıflandırma yapılırken Faktöriyel Desen seçilmiştir.

İncelenen tezlerin bir diğerinde “son test kontrol gruplu deneysel model kullanılmıştır” denilmektedir ancak aynı çalışma içerisinde “çalışma öncesi uygulama sınavı yapılmıştır” da denilmektedir. Yazılı olan ikinci cümlede, yapılan uygulama sınavının bir ön test olup olmadığı konusunda bir açıklık getirilmemiştir. Bu tez için sınıflandırma yapılırken, araştırmacının “son test kontrol gruplu deneysel model kullanılmıştır” ifadesi doğrultusunda, son test kontrol gruplu desen seçilmiştir.

Tezlerden 58 tanesinde ön test yapılmış olduğu yapılan inceleme sonucu görülmüştür. Ön testin, bazı tezlerde deney ve kontrol gruplarını belirlemek için; bazılarında son test puanları ile karşılaştırma yapabilmek için; bazı tezlerde ise her iki amaç için birden uygulandığı gözlenmiştir.

Tablo 13. Araştırma Modelleri – Nitel Araştırma

Araştırma Modelleri-Nitel Araştırma	Yüzde	Frekans
1. Görüşme	% 75	30
2. Gözlem	% 45	18
3. Durum Çalışması (Örnek Olay)	% 35	14
4. İçerik Analizi	% 22.50	9

Yukarıdaki tablodan elde edilen bulgular neticesinde, diğer nitel araştırma modellerine oranla en çok (% 75) Görüşme yapıldığı görülmektedir.

Örnekleme Göre İncelenen Tezlerin Sınıflandırılması

Örnekleme göre incelenen tezler sınıflandırılmıştır:

Tablo 14. Örneklem

Örneklem	Yüzde	Frekans
1. İlköğretim	% 31.58	41
2. Yetişkin	% 27.07	35
3. Üniversite	% 24.81	32
4. Ortaöğretim	% 21.80	28
5. Lisansüstü	% 0.75	1
6. YOK	% 3.76	5

Yukarıdaki tablodan elde edilen bulgular neticesinde örneklem olarak en çok % 31.58 ile ilköğretim öğrencilerinin seçildiği görülmektedir. Bunun temel sebeplerinden birisi, ülkemizde BÖTE mezunlarının genel olarak ilköğretim kademesine öğretmen olarak atanması olabilir.

YOK olarak sınıflandırılan çalışmalar, herhangi bir materyalin önceden belirlenmiş ölçütlere uygunluğunu inceleyen, sadece sistem geliştiren veya gerekli açıklamaların yapılmamış olduğu tezlerdir. Örneğin; eğitsel web sitelerinin/ders

kitaplarının görsel tasarım ilkelerine ve verdikleri hizmetlere göre değerlendirildiği tez, kalıcığa olumlu etkisi kanıtlanmış bir BDÖ materyalinin SCORM uyumlu hale getirilmesinin amaçlandığı tez gibi.

Örneklem Seçim Yöntemine Göre İncelenen Tezlerin Sınıflandırılması

İncelenen tezler genel olarak örneklem seçim yöntemlerine göre sınıflandırılmıştır:

Tablo 15. Örneklem Seçim Yöntemi

Örneklem Seçim Yöntemi	Yüzde	Frekans
1. Örneklem Seçim Yöntemi Kullanılmamış	% 30.83	41
2. Örneklem Seçim Yöntemi Kullanılmış	% 22.56	30
3. Evren=Örneklem (Kendini Örnekleyen Evren)	% 6.77	9
4. DİĞER	% 43.61	58

Örneklem seçimi yapılırken belirli bir yöntem kullanılmamış olan tezlerin oranı % 30.83'tür. Bu tezlerde araştırmacılar örnekleme kendileri belirlemişlerdir. Örneğin; bir araştırmacı 9 özel okuldan 2 tanesini seçtiğini ifade etmektedir. Bir başka örneklem seçim yöntemi kullanılmamış tez örneği ise; seçilmiş bir üniversitenin belirli bir bölümünün 1. sınıf öğrencileri üzerinde yapılan araştırmadır. Örneklem seçimi yapılırken belirli bir yöntem kullanılmamış olan bu ve benzer tezlerde yapılan seçimlerin nedenleri hakkında bilgi verilmemiştir.

Örneklem seçimi yapılırken belirli bir yöntem kullanılmış olan tezlerin oranı ise % 22.56'dır. Bu tezlerde açıkça, kullanılmış olan örneklem seçim yönteminin ismi telaffuz edilmiş ve hatta bazılarında bu örneklem seçim yönteminin tanımına ve neden bu yöntemin seçildiğine dair detaylı bilgi verilmiştir.

Mevcut sınıflandırmalara dâhil edilemeyen çalışmalar DİĞER başlığı adı altında toplanmıştır. Örneğin; teorik araştırma ya da tarama araştırması yapılmış olan

tezler, evrene uygulanan ankete cevap verenlerin ya da gönüllülerin örneklem olarak kabul edildiği tezler, yazılım/sistem geliştirilmiş olan tezler, gibi.

İncelenen tezlerden örneklem seçim yöntemi kullanılmış olanlar kendi içerisinde iki alt başlığa ayrılarak Tablo 16’da verilmiştir:

Tablo 16. Örneklem Seçim Yöntemi – Örneklem Seçim Yöntemi Kullanılmış

Örneklem Seçim Yöntemi- Örneklem Seçim Yöntemi Kullanılmış	Yüzde	Frekans
1. Olasılıksız Örneklem Seçim Yöntemleri	% 60	18
2. Olasılıklı Örneklem Seçim Yöntemleri	% 40	12

İncelenen tezlerden bir tanesinde “Evreni temsil edecek basit örneklem ile araştırmacının Adana’da ikamet etmesi ve araştırmacının ulaşabileceği bir yerin seçilmesi nedeniyle “uygun örneklem” yöntemi kullanılacaktır.” ifadesi yer almaktadır. Bu ifade doğrultusunda, her ne kadar iki örneklem seçim yönteminin kullanıldığı iddia edilse de, uygun örneklem seçim yönteminden basit örneklem seçim yöntemine göre daha vurgulu bahsedildiği için bu tez, olasıksız örneklem seçim yöntemlerinden uygun örneklem seçim yöntemi sınıflamasına dâhil edilmiştir.

Örneklem Seçim Yöntemi Kullanılmış olanlardan Olasılıklı Örneklem Seçim Yöntemi de kendi içinde sınıflandırmaya tabii tutulmuş ve üç alt başlığa ayrılmıştır:

Tablo 17. Örneklem Seçim Yöntemi – Örneklem Seçim Yöntemi Kullanılmış – Olasılıklı Örneklem Seçim Yöntemleri

Örneklem Seçim Yöntemi- Örneklem Seçim Yöntemi Kullanılmış-Olasılıklı Örneklem Seçim Yöntemleri	Yüzde	Frekans
1. Tabakalı Örneklem Seçim Yöntemi	% 41.67	5
2. Basit Rastgele Örneklem Seçim Yöntemi	% 25	3
3. Küme Örneklem Seçim Yöntemi	% 25	3

Olasılıklı örneklem seçim yöntemlerinden Basit Rastgele Örneklem Seçim Yöntemi kullanılmış olan tezlerin oranı % 25’dir. Karasar’a göre (1994), Oransız

Örneklemeye Basit Tesadüfî Örnekleme de denilmektedir. Bu nedenle Oransız Örnekleme Seçim Yöntemi kullanılmış olan tezler de Basit Rastgele Örnekleme Seçim Yöntemi kullanılmış olarak kabul edilmiştir.

Araştırmaların örneklem seçimlerinde “seçkisiz” kelimesi “rastgele” kelimesi ile eş anlamlı olarak kullanılmıştır. Bu nedenle Seçkisiz Örnekleme Seçim Yöntemi kullanılmış olan tezler de Basit Rastgele Örnekleme Seçim Yöntemi kullanılmış olarak kabul edilmiştir.

Olasılıklı Örnekleme Seçim Yöntemlerinden Tabakalı Örnekleme Seçim Yöntemi kullanılmış olan tezlerin oranı % 41.67’dir.

Tabakalı örneklem seçim yöntemi, sınırları saptanmış bir evrende alt tabakalar veya alt birim gruplarının var olduğu durumlarda kullanılan örneklem seçim yöntemidir (Yıldırım ve Simsek, 2004:81). Tabakalı örneklem seçim yönteminde her tabakadan kaç bireyin örnekleme alınacağı sorunu ortaya çıktığında iki yol izlenebilir. Birinci yolda, tabakalardaki birey sayısı göz önüne alınmadan her tabakadan eşit sayıda bireyin örnekleme alınmasıdır. Buna orantısız seçim denir. İkinci yol ise, örnekleme alınacak bireyleri tabakalardaki birey sayısına orantılı olarak seçmektir. Başka bir deyişle, çok kişi içeren tabakadan çok, az kişi içeren tabakadan az kişiyi örnekleme almaktır. Örnekleme seçimi orantılı yapıldığında aritmetik ortalama ağırlıksız, standart sapma ise ağırlıklı olarak hesaplanır. Orantılı seçim, işlemleri kolaylaştırdığı için tercih edilen bir yoldur.

Oranlı eleman örneklem seçim yöntemi, alt evrendeki tüm elemanların birbirine eşit seçilme sansına sahip oldukları örneklem seçim yöntemidir. Bu örneklem seçimini yapabilmek için, önce evren araştırma açısından önemli görülen belli bir değişkene göre, kendi benzeşikliği olan alt evrenlere ayrılır. Sonra, bu alt evrenlerin her birinden, eleman örneklem seçimi yapılır. Her bir alt evrenden alınacak eleman miktarı o alt evrenin bütün evren içindeki payı oranında belirlenir (Karasar, 1995).

Yukarıda verilen tanımlardan da anlaşıldığı gibi, Tabakalı Örnekleme Seçim Yönteminde her bir örneklem tabakasından yapılan seçimin, tabakadaki eleman sayısı ile orantılı olduğu durum ile; Oranlı Örnekleme Seçim Yöntemi tanımının birbirleri ile çakıştığı görülmektedir. Bu nedenle, örneklem seçim yöntemine göre

yapılan sınıflandırmalarda Oranlı Örneklem Seçim Yöntemi, Tabakalı Örneklem Seçim Yöntemi olarak kabul edilmiştir.

İncelenen tezlerden bir tanesinde “eşit olasılık yöntemiyle belirlenen 20 çocuğun...” ifadesi kullanılmıştır. Olasılıklı örneklem seçim yönteminin özü, kitlenin her bir üyesinin örnekleme dâhil olma olasılığının bilinmesidir. Bazı özel durumlar dışında, her bir üyenin örnekleme dâhil olma olasılığı eşittir. Bu eşitliği sağlayabilmek için seçim, tesadüfi ya da sistematik olarak yapılabilir. Bu nedenle eşit olasılık yöntemi kullanılmış olan bu tez doğrudan olasılıklı örneklem seçim yöntemi sınıflamasında kabul edilmiştir.

Örneklem Seçim Yöntemi Kullanılmış olanlardan Olasılıksız Örneklem Seçim Yöntemi de kendi içinde sınıflandırmaya tabii tutulmuş ve iki alt başlığa ayrılmıştır:

**Tablo 18. Örneklem Seçim Yöntemi – Örneklem Seçim Yöntemi
Kullanılmış – Olasılıksız Örneklem Seçim Yöntemleri**

Örneklem Seçim Yöntemi- Örneklem Seçim Yöntemi Kullanılmış-Olasılıksız Örneklem Seçim Yöntemleri	Yüzde	Frekans
1. Kolayda/Gelişigüzel Örneklem Seçim Yöntemi	% 72.22	13
2. Amaçlı Örneklem Seçim Yöntemi	% 44.44	8

Olasılıksız örneklem seçim yöntemlerinden Kolayda/Gelişigüzel Örneklem Seçim Yöntemi kullanılmış olan tezlerin oranı % 72.22’dir. Bu yöntem Özmen (2000) tarafından, kolayca ulaşılabilir birimleri seçmek suretiyle örneklem oluşturmaya çalışmak olarak tanımlanmaktadır. Balcı’ya (2005) göre, uygun örneklem seçimi, araştırma yapan kişiye bildiği veya çalıştığı çevresinden örneklem alma imkânı vermektedir. Bu iki tanım arasındaki benzerlik nedeniyle Uygun Örneklem Seçim Yöntemi, Kolayda/Gelişigüzel Örneklem Seçim Yöntemi olarak kabul edilmiştir.

Materyallere Göre İncelenen Tezlerin Sınıflandırılması

İncelenen tezler genel olarak materyallere göre sınıflandırılmıştır.

Tablo 19. Materyaller

Materyaller	Yüzde	Frekans
1. Öğretici Yazılım	% 33.08	44
2. Web Tabanlı Uygulama	% 24.81	33
3. Çalışma Yaprağı	% 6.02	8
4. Proje Tabanlı Etkinlikler	% 5.26	7
5. Simülasyon	% 3.76	5
6. Eğitsel Oyun	% 2.26	3
7. Sunu	% 1.50	2
8. Video, Animasyon	% 1.50	2
9. Teknolojik Akıllı Sınıf	% 0.75	1
10. YOK	% 33.83	45

Yukarıdaki tablodan elde edilen bulgular neticesinde, incelenen 133 tezin 45 tanesinde herhangi bir materyal kullanılmadığı görülmektedir. Herhangi bir materyal kullanılmayan tezler çoğunlukla nitel araştırmanın yapıldığı ya da nicel araştırmalardan tarama/ilişkisel araştırma modellerinin kullanıldığı tezlerdir.

İncelenen tezlerden iki tanesinde uygulamada kullanılan materyal hakkında hiç bilgi verilmemiştir. Bunlardan bir tanesinde sadece Ekler Bölümünde kullanılan materyale ait ekran görüntülerine yer verilmiştir. Bu ekran görüntülerine göre tez sınıflandırmaya tabii tutulmuş ve Web Tabanlı Uygulama seçilmiştir. Diğer bir tezde ise “özel bir firma tarafından geliştirilen ders yazılımı kullanılmıştır” ifadesi yer aldığı için bu tezde kullanılan materyal Öğretici Yazılım olarak sınıflandırılmıştır.

İncelenen tezlerin bazılarında materyal örnekleme hazırlatılmıştır. Bu tezler hazırlatılan materyalin türüne göre sınıflandırmaya tabii tutulmuşlardır.

Uygulamada kullanılan materyal, tezlerin tamamında bilgisayar destekli değildir. Örneğin; incelenen tezlerden bir tanesinde zihinsel engelli çocuklarla oyunlar oynanmış ve etkinlikler yapılmıştır.

Materyali Hazırlayana Göre İncelenen Tezlerin Sınıflandırılması

İncelenen tezler kullanılan materyalin kimin tarafından hazırlandığına göre sınıflandırılmıştır:

Tablo 20. Materyali Hazırlayanlar

Materyali Hazırlayanlar	Yüzde	Frekans
1. Araştırmacı tarafından geliştirilmiş	% 44.36	59
2. Hazır materyal	% 18.05	24
3. BELİRTİLMEMİŞ	% 5.26	7
4. YOK	% 34.59	46

İncelenen tezlerin % 44.36'sında araştırmacılar materyallerini kendileri hazırlamayı tercih etmişlerdir.

İncelenen tezlerin 59 tanesinde araştırmacılar tarafından geliştirilmiş toplam 60 tane materyal kullanılmış olduğu; benzer şekilde incelenen tezlerin 24 tanesinde toplam 25 tane hazır materyal kullanıldığı gözlenmiştir.

Materyallerin öğrencilere yaptırıldığı tezler için sınıflandırma yapılırken Hazır Materyal seçilmiştir.

Uygulamanın Süresine Göre İncelenen Tezlerin Sınıflandırılması

İncelenen tezler yapılan uygulamanın süresine göre sınıflandırılmıştır:

Tablo 21. Uygulamanın Süresi

Uygulamanın Süresi	Yüzde	Frekans
1. 22-30 Gün	% 9.02	12
2. 46 Gün ve Üzeri	% 9.02	12
3. 8-14 Gün	% 7.52	10
4. 15-21 Gün	% 7.52	10
5. 0-7 Gün	% 6.02	8
6. 31-37 Gün	% 6.02	8
7. 38-45 Gün	% 3.76	5
8. BELİRTİLMEMİŞ	% 51.13	68

Yukarıdaki tablodan elde edilen bulgular neticesinde uygulama süresinin belirtilmediği tezlerin toplam tez sayısına oranının % 51.13 olduğu görülmektedir. Uygulama süresinin belirtildiği tezlerde deneysel araştırmalar için uygulama süresi hesaplanırken, yapılmışsa, ön test ve son test süreye dâhil edilmiştir. Ancak kalıcılık testi bu süreye dâhil edilmemiştir. Örneğin incelenen tezlerden bir tanesinde 5 hafta uygulama yapılmış ve 16 hafta sonra da kalıcılık testi yapılmıştır. Bu tezde yapılan uygulamanın süresini 21 hafta olarak sınıflandırmak gerçekçi olmayacağından kalıcılık testi uygulama süresine dâhil edilmemiştir.

Tezlerin bir kısmında uygulama süresi hafta olarak belirtilmemiş, ders saati ya da oturum olarak belirtilmiştir. Bu şekildeki tezlerde, Bilişim Teknolojileri dersinde yapılan uygulamalar için sınıflandırma yapılırken, Bilişim Teknolojileri Dersi'nin haftalık ders saatine göre (haftalık bir ders saati) hesaplama yapılmıştır. Haftalık olarak değil de oturum olarak belirtilen tezler sınıflandırılırken “Belirtilmemiştir” seçilmiştir.

Ölçek Özelliklerine Göre İncelenen Tezlerin Sınıflandırılması

Ölçek özelliklerine göre incelenen tezler sınıflandırılmıştır:

Tablo 22. Ölçekler

Ölçekler	Tez Sayısı		Ölçek Sayısı	
	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans
1. Geliştirilmiş Özgün Ölçek	% 75.19	100	% 52.42	130
2. Önceden Geliştirilmiş Hazır Ölçek	% 29.32	39	% 22.18	55
3. Görüşme	% 23.31	31	% 12.90	32
4. Gözlem	% 13.53	18	% 7.26	18
5. Uyarlama Çalışması Yapılmış Ölçek	% 9.02	12	% 5.24	13
6. BELİRTİLMEMİŞ	% 4.51	6		

İncelenen tezlerin 100 tanesinde araştırmacılar tarafından geliştirilmiş toplam 130 tane özgün ölçek kullanılmıştır. Benzer şekilde önceden geliştirilmiş hazır ölçek kullanılan tezlerin toplam sayısı 39'dur. Bu 39 tezde toplamda 55 tane hazır ölçek kullanılmıştır.

Uyarlama çalışması yapılmış ya da önceden geliştirilmiş hazır ölçek kullanılmış tezlerin bazılarında, kullanılan bu ölçeklere ait önceden yapılmış geçerlilik/güvenilirlik/pilot uygulamalar hakkında bilgi verildiği görülmüştür. Bazı tezlerde ise kendi çalışmalarında kullanacakları bu ölçekler için araştırmacılar tarafından ayrıca geçerlilik/güvenilirlik/pilot uygulama çalışması yapılmış olduğu gözlenmiştir.

İncelenen tezlerin bir tanesinde, uygulanan e-sınav hakkındaki algı ve beklentileri belirlemek amacıyla, birkaç kaynaktan uyarlanmış bir anket hazırlanmış ve görüşmeler yapılmıştır. Bu tezde ayrıca yapılan sınav için de uzman grubuyla birlikte e-sınav soruları hazırlanmıştır. Ancak bu tezde ölçülmek istenen akademik başarı değil, katılımcıların algılarıdır. Hazırlanan e-sınav sorularının veri toplama aracı olarak ifade edilmemiş olduğu bu tez için, ölçek özelliklerine göre sınıflama yapılırken, sadece uyarlama çalışması yapılmış ölçek ile görüşme seçilmiştir.

Tezlerin % 4.51'inde kullanılan ölçekler hakkında herhangi bir açıklama yapılmamış olması dikkat çekicidir. Örneğin bir tezde ön test, son test ve izleme testi yapılmıştır denilmesine karşın bu testlerde kullanılan ölçekler hakkında hiçbir açıklamaya yer verilmemiştir.

Geliştirilmiş özgün ölçekler kendi içerisinde sekiz alt başlığa ayrılmıştır:

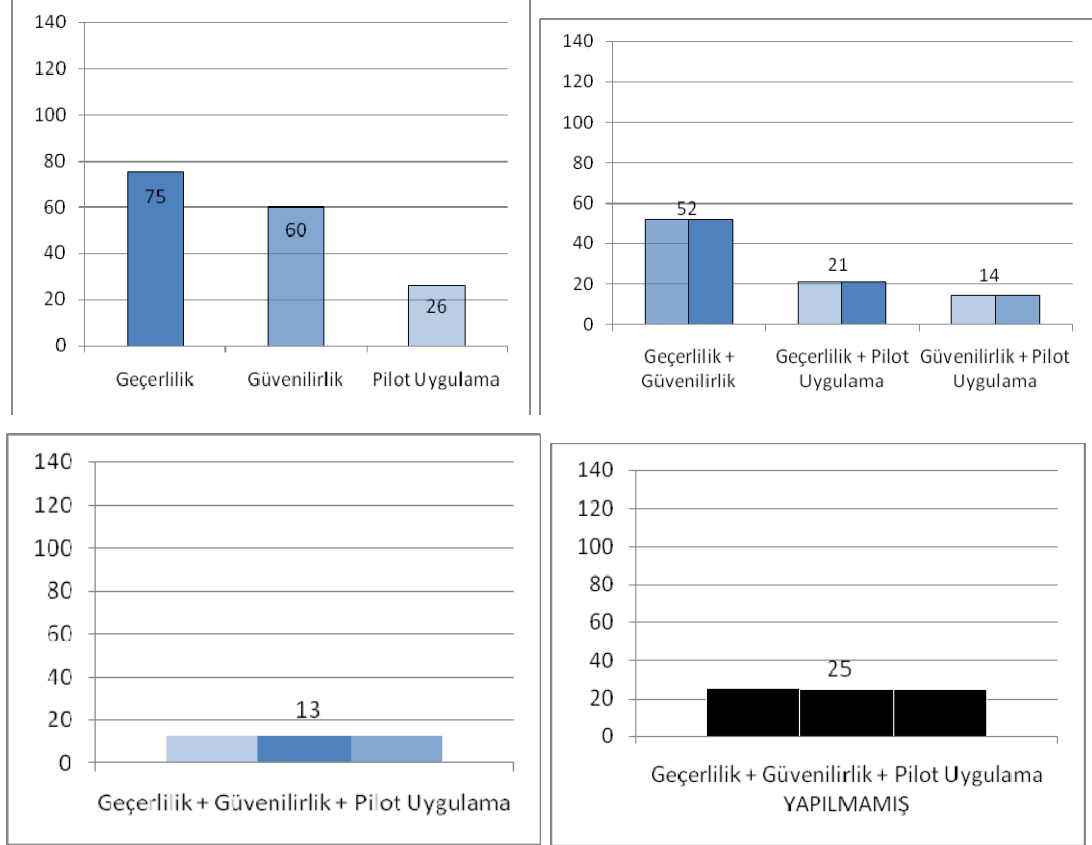
Tablo 23. Ölçekler – Geliştirilmiş Özgün Ölçekler

Ölçekler-Geliştirilmiş Özgün Ölçekler	Tez Sayısı		Ölçek Sayısı	
	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans
1. Geçerliliği Kontrol Edilmiş Ölçek	% 75	75	% 66.92	87
2. Güvenilirliği Kontrol Edilmiş Ölçek	% 60	60	% 54.62	71
3. Pilot Uygulaması Yapılmış Ölçek	% 26	26	% 20.77	27
4. Geçerlilik + Güvenilirlik	% 52	52	% 46.92	61
5. Geçerlilik + Pilot Uygulama	% 21	21	% 16.15	21
6. Güvenilirlik + Pilot Uygulama	% 14	14	% 10.77	14
7. Geçerlilik + Güvenilirlik + Pilot Uygulama	% 13	13	% 10	13
8. Geçerlilik + Güvenilirlik + Pilot Uygulama YAPILMAMIŞ Ölçek	% 25	25	% 23.08	30

Yukarıdaki tablo, anlaşılabilirliğini artırmak için gruplandırılmış ve bu gruplar çift çizgi ile ayrılmıştır. Gruplara ayrıldıktan sonra veriler kendi içerisinde frekansa göre sıralanmışlardır.

Uygulamalarda kullanılan ve araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan ölçekler için yapılan geçerlilik, güvenilirlik ve pilot uygulama çalışmalarını gösteren grafikler aşağıdadır:

Şekil 1. Ölçekler İçin Yapılan Geçerlilik, Güvenilirlik ve Pilot Uygulama Çalışmalarını Gösteren Grafikler

Şekil 1’deki grafiklerde, incelenen tezlerde kullanılan ve araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan ölçeklerin geçerlilik güvenirlik çalışmaları için farklı farklı uygulamalar yapıldığı görülmektedir. Bazı tezlerde sadece geçerlilik incelemesi yapılmışken bazılarında sadece güvenirlik ya da sadece pilot uygulama yapılmıştır. Bazı tezlerde ise geçerlilik, güvenirlik ya da pilot uygulama çalışmalarından iki tanesi birden kullanılmışken bazılarında hepsi kullanılmış ya da hiçbiri kullanılmamıştır.

İncelenen tezlerden bir tanesinde, kullanılan ölçekler için “altı ölçeğin de geçerlilik güvenirlik çalışması yapılmıştır” denilmektedir. Ancak altı ölçekten beşi için yapılan geçerlilik ve güvenirlik kontrolü hakkında detaylı bilgi verilmişken, diğer ölçek olan başarı testi hakkında hiçbir açıklama yapılmamıştır. Dolayısıyla bu tez sınıflandırılırken başarı testi için, geçerlilik güvenirlik çalışması yapılmamış ölçek seçilmiştir.

İncelenen bir diğer tezde,

“Birinci aşamada doküman incelemeleri yapılmış, ikincisinde hazırlanan açık uçlu soruların yanıtları alınmıştır. Üçüncü aşamada yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanarak bazı görüşmeler yapılmış, dördüncü aşamada ise görüşme formunda anlaşılmadığı düşünülen maddeler düzeltilerek görüşme formuna son şekli verilmiştir. Görüşmeler sesli olarak kaydedilmiştir.”

ifadesi yer almaktadır. Başka hiçbir açıklamanın yapılmadığı bu tez sınıflandırılırken, görüşme ve geçerlilik güvenilirlik çalışması yapılmamış ölçek seçilmiştir.

İstatistik Çalışmalarına Göre İncelenen Tezlerin Sınıflandırılması

İncelenen tezler genel olarak istatistik çalışmalarına göre sınıflandırılmıştır:

Tablo 24. İstatistik Çalışmaları

İstatistik Çalışmaları	Yüzde	Frekans
1. Parametrik	% 63.16	84
2. Betimsel İstatistik	% 58.65	78
3. Parametrik Olmayan	% 16.54	22
4. Faktör Analizi	% 6.02	8
5. DİĞER	% 3.76	5
6. BELİRTİLMEMİŞ	% 6.77	9

Yukarıdaki tablodan elde edilen bulgular neticesinde istatistik çalışmalarından parametrik çalışmaların diğer istatistik çalışmalarına göre daha çok uygulandığı görülmektedir.

İstatistik çalışmaları yapılırken her ne kadar ayrı bir sınıflandırma yapılmasa da, istatistiksel analizlerde genel olarak SPSS programının kullanıldığı, bunun haricinde 133 tezin 6 tanesinde istatistiksel analizlerin farklı istatistik programları kullanılarak gerçekleştirildiği gözlemlenmiştir.

İstatistik çalışması olarak yapılmış olan ve mevcut sınıflandırmalara dâhil edilemeyen çalışmalar DİĞER başlığı adı altında toplanmıştır. Örneğin; Formal Analiz İşlemi, İşlem Etkisi Meta Analizi, gibi.

İncelenen tezlerin bir tanesinde yapılan gözlemin neticelerinin düz anlatımla bulgular kısmında açıklandığı görülmüştür. Bu tez için istatistik çalışma sınıflandırması yapılırken BELİRTİLMEMİŞ seçilmiştir.

İstatistik çalışmalarından Parametrik Çalışmalar, Parametrik Olmayan Çalışmalar ve Betimsel İstatistik Çalışmaları kendi içerisinde alt başlıklara ayrılarak Tablo 25, Tablo 27 ve Tablo 28’de verilmiştir:

Tablo 25. İstatistik Çalışmaları – Parametrik Çalışmalar

İstatistik Çalışmaları-Parametrik Çalışmalar	Yüzde	Frekans
1. t-testi	% 82.14	69
2. ANOVA	% 45.24	38
3. Korelasyon Katsayısı	% 19.05	16
4. Kovaryans Analizi	% 14.29	12
5. Regresyon Analizi	% 3.57	3

Parametrik çalışmalardan t-testi de kendi içinde sınıflandırmaya tabii tutulmuş ve üç alt başlığa ayrılmıştır:

Tablo 26. İstatistik Çalışmaları – Parametrik Çalışmalar – t-testi

İstatistik Çalışmaları-Parametrik Çalışmalar-t testi	Yüzde	Frekans
1. t-testi	% 63.77	44
2. İlişkisiz Örneklem t-testi	% 27.54	19
3. İlişkili Örneklem t-testi	% 10.14	7

İncelenen tezlerden toplam 69 tanesinde istatistik çalışması olarak parametrik çalışmalardan t-testi yapılmıştır. Bunlardan 44 tanesi doğrudan t-testi yaptığını ifade etmiş ya da hem İlişkili hem de İlişkisiz Örneklem t-testinin ikisini birden

yapmıştır. Sadece ilişkili ya da ilişkisiz t-testi uygulamış olanların yüzdeleri yukarıdaki tabloda görülmektedir.

Tablo 27. İstatistik Çalışmaları –Parametrik Olmayan Çalışmalar

İstatistik Çalışmaları-Parametrik Olmayan Çalışmalar	Yüzde	Frekans
1. Ki-Kare Testi	% 50	11
2. Mann Whitney U-Testi	% 50	11
3. Kruskal Wallis H Testi	% 27.27	6
4. Wilconxon İşaretli Sıralar Testi	% 9.09	2

Tablo 28. İstatistik Çalışmaları – Betimsel İstatistik Çalışmalar

İstatistik Çalışmaları- Betimsel İstatistik Çalışmalar	Yüzde	Frekans
1. Frekans ve Yüzde	% 71.79	56
2. Aritmetik Ortalama	% 42.31	33
3. Standart Sapma	% 35.90	28
4. Çapraz Tablo	% 6.41	5

Araştırmacının Mesleğine Göre İncelenen Tezlerin Sınıflandırılması

Araştırmacının mesleğine göre incelenen tezler sınıflandırılmıştır:

Tablo 29. Meslekler

Araştırmacının Mesleği	Yüzde	Frekans
1. Öğretim Elemanı	% 18.05	24
2. Bilişim Teknolojileri Öğretmeni	% 14.29	19
3. Alan Öğretmeni	% 12.03	16
4. Diğer Meslek Grupları	% 5.26	7
5. BELİRTİLMEMİŞ	% 50.38	67

Yeni bir alan olan BÖTE’de çalışan öğretim elemanlarının, her yeni alanda olduğu gibi belirgin bir artış göstermesi doğaldır. Dolayısıyla öğretim elemanlarının,

araştırmacılarının yaklaşık olarak % 18'ini oluşturması beklenen bir sonuçtur. Öte yandan Bilişim Teknolojileri Öğretmenleri ile Alan Öğretmenlerinin oranlarının birbirine bu kadar yakın olması, BÖTE alanının disiplinler arası misyonunu gerçekleştirmesi yönünde önemli bir ilerlemenin göstergesi olarak değerlendirilebilir.

Araştırmacının mesleğine göre gerçekleştirilen sınıflandırma, ancak araştırmacının özgeçmişinin eklenmiş olduğu tezler için mümkün olabilmiştir. Bunun dışında kalan tezler sınıflandırılırken, araştırmacının mesleği BELİRTİLMEMİŞ olarak değerlendirilmiştir.

Araştırmacı mesleği sınıfında yer alan Bilişim Teknolojileri Öğretmeni, Alan Öğretmeni ve Diğer Meslek Grupları kendi içerisinde alt başlıklara ayrılarak Tablo30, Tablo 31 ve Tablo 32’de verilmiştir:

Tablo 30. Meslekler – Bilişim Teknolojileri Öğretmeni

Araştırmacının Mesleği- Bilişim Teknolojileri Öğretmeni	Yüzde	Frekans
1. MEB’e bağlı okullarda görev yapan	% 94.74	18
2. Özel okullarda görev yapan	% 5.26	1

Tablo 31. Meslekler – Alan Öğretmeni

Araştırmacının Mesleği- Alan Öğretmeni	Yüzde	Frekans
1. MEB’e bağlı okullarda görev yapan	% 93.75	15
2. Özel okullarda görev yapan	% 6.25	1

Tablo 32. Meslekler – Diğer Meslek Grupları

Araştırmacının Mesleği- Diğer Meslek Grupları	Yüzde	Frekans
1. Kamu kurumunda görev yapan	% 57.14	4
2. Özel kurumda görev yapan	% 42.86	3

Araştırmacının Üniversitesine Göre İncelenen Tezlerin Sınıflandırılması

YÖK'ün internet sitesindeki ulusal tez merkezinden ulaşılan ve incelenen toplam 133 tez üniversitelere göre sınıflandırılmıştır:

Tablo 33. Üniversiteler

Üniversiteler	Yüzde	Frekans
1. Gazi Üniversitesi	% 21.80	29
2. Çukurova Üniversitesi	% 18.05	24
3. Sakarya Üniversitesi	% 15.04	20
4. Hacettepe Üniversitesi	% 11.28	15
5. Orta Doğu Teknik Üniversitesi	% 10.53	14
6. Anadolu Üniversitesi	% 8.27	11
7. Marmara Üniversitesi	% 6.02	8
8. Karadeniz Teknik Üniversitesi	% 4.51	6
9. Dokuz Eylül Üniversitesi	% 3.01	4
10. Balıkesir Üniversitesi	% 1.50	2

Yukarıdaki tablodan elde edilen bulgular neticesinde, YÖK'ün internet sitesindeki ulusal tez merkezinde yayınlanan BÖTE yüksek lisans tezlerinin en çok % 21.80 ile Gazi Üniversitesi'nden olduğu görülmektedir. Gazi Üniversitesi'ni % 18.05 ile Çukurova Üniversitesi , % 15.04 ile Sakarya Üniversitesi ve % 11.28 ile Hacettepe Üniversitesi takip etmektedir. Bu durum, 2002-2007 yılları arasında BÖTE alanında yapılan yüksek lisans tezlerinde, tez sahiplerinin çalışmalarını YÖK'ün internet sitesinden erişime açmaları konusunda Gazi Üniversitesi'nin başı çektiğini göstermektedir.

Danışmanın Bölümüne Göre İncelenen Tezlerin Sınıflandırılması

İncelenen tezler danışmanın görev yaptığı bölüme göre sınıflandırılmıştır:

Tablo 34. Danışmanın Bölümü

Danışmanın Bölümü	Yüzde	Frekans
1. BÖTE	% 73.68	98
2. Eğitim Bilimleri	% 12.78	17
3. Alan Eğitimi	% 9.77	13
4. Bilgisayar Eğitimi	% 3.01	4
5. BELİRTİLMEMİŞ	% 0.75	1

Yukarıdaki tablodan elde edilen bulgular neticesinde tez danışmanlarının bölümünün en çok % 73.68 ile BÖTE olduğu görülmektedir. Bazı üniversitelerde bir tez için iki tane danışman ataması yapılmıştır. Bu nedenle danışmanı BÖTE Bölümü'nden olan 98 tezde, danışman olarak görev yapan toplam 100 tane öğretim elemanı bulunduğu gözlenmiştir.

Jüri Üyelerinin Bölümüne Göre İncelenen Tezlerin Sınıflandırılması

Jüri üyelerinin bölümüne göre incelenen tezler sınıflandırılmıştır:

Tablo 35. Jüri Üyelerinin Bölümü

Jüri Üyelerinin Bölümü	Yüzde	Frekans
İki Üye BÖTE Bölümü Öğretim Elemanı	% 38.35	51
Bir Üye BÖTE Bölümü Öğretim Elemanı	% 21.80	29
Dört Üye BÖTE Bölümü Öğretim Elemanı	% 9.02	12
Beş Üye BÖTE Bölümü Öğretim Elemanı	% 6.77	9
Üç Üye BÖTE Bölümü Öğretim Elemanı	% 6.02	8
BÖTE Bölümü Öğretim Elemanı Jüri Üyesi YOK	% 2.26	3
BELİRTİLMEMİŞ	% 16.54	22

Yüksek lisans tezlerinin jüri üyeleri imza sayfalarında, sadece jüri üyelerinin adları ve imzaları yer almaktadır. Bu çalışmada jüri üyelerinin bölümleri yapılan araştırmalar neticesinde tespit edilmiş ve sonrasında sınıflamaya tabii tutulmuştur.

Jüri üyeleri imza sayfalarının hiç bulunmadığı tezler, sadece bu sayfanın taranarak resim formatında eklenmesi nedeniyle okunamayacak durumda olan tezler ya da jüri isimlerinin bulunduğu alanların boş olduğu tezler BELİRTİLMEMİŞ olarak sınıflandırılmıştır.

Yukarıdaki tablodan elde edilen bulgular neticesinde, jürisinde hiç BÖTE elemanı olmayan tez sayısının 3 ve toplam tez sayısına oranının % 2.26 olduğu görülmektedir. Bu duruma daha çok, BÖTE bölümlerinin yeni mezun vermeye başladıkları ve henüz öğretim kadrolarını tamamlayamadıkları dönemlerde rastlanmaktadır.

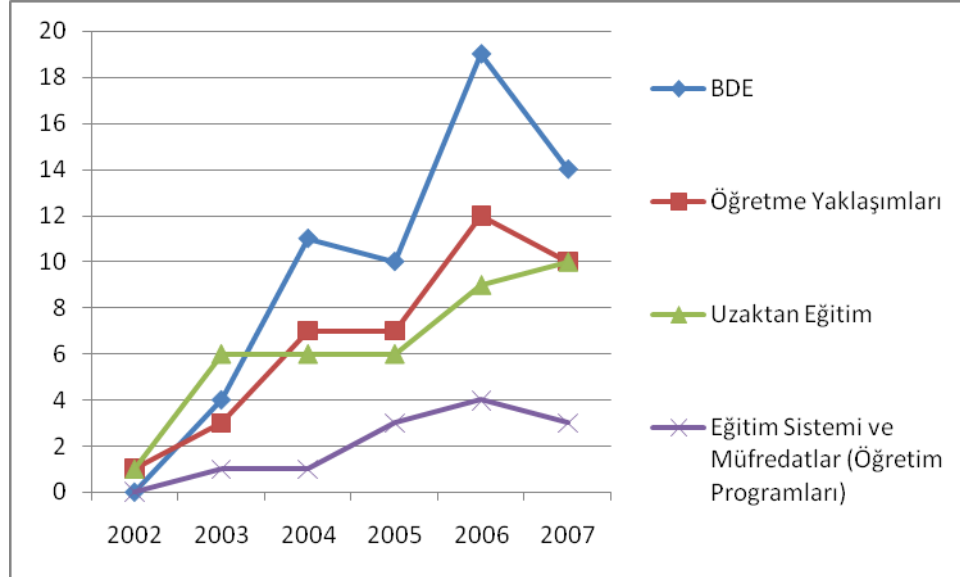
EĞİLİMLER

Bu bölümde incelenen tezlere ait sınıflandırmalar, yıllara göre gösterdikleri eğilimler açısından değerlendirilmiştir. Bu analiz sonucunda, artan ya da azalan yönde dikkat çekici eğilim gösteren ölçütler ele alınarak, bu eğilimlerin sebep ve sonuçları irdelenmiştir.

Konuların Yıllara Göre Eğilim Grafikleri

İncelenen tezlerde, başlıca ele alınan konuların yıllara göre eğilimini gösteren grafik aşağıdadır:

Şekil 2. BDE, UE, Öğretme Yaklaşımları ile Eğitim Sistemi ve Müfredatlar (Öğretim Programları) Konulu Tezlerin Yıllara Göre Eğilim Grafiği

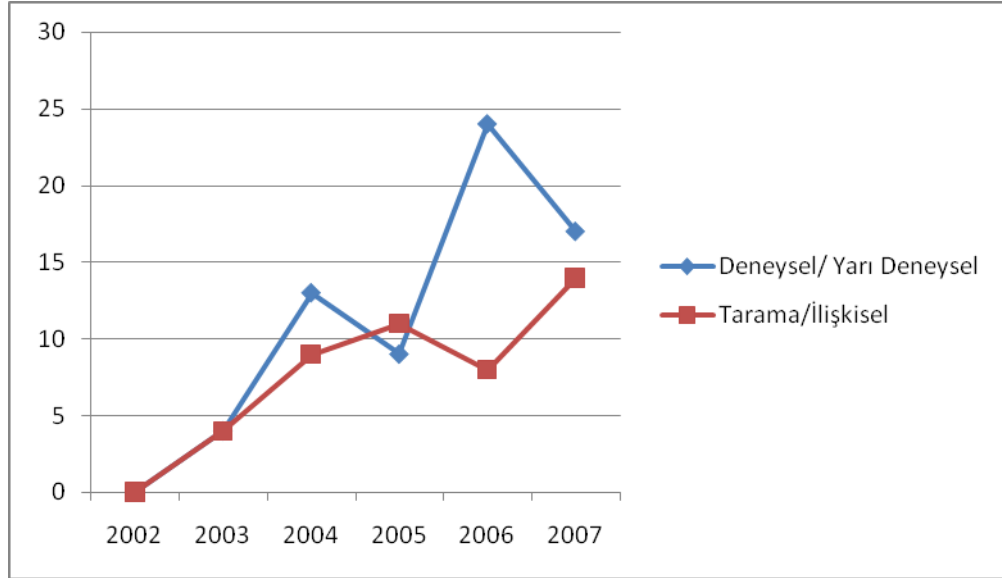
Yukarıdaki grafikten elde edilen bulgular neticesinde, BDE ve Öğretme Yaklaşımları konularına olan ilginin 2006 yılına kadar sürekli artış gösterdiği, 2007 yılında ise ilginin azalmaya başladığı görülmektedir.

Eğitim Sistemi ve Müfredatlar (Öğretim Programları) konulu çalışmaların, Bilişim Teknolojileri Dersi ile ilgili müfredat çalışması o yıllarda olmadığı için, özellikle 2004 ile 2006 yılları arasında yapıldığı görülmektedir. Talim Terbiye Kurumu tarafından Bilişim Teknolojileri Dersi ile ilgili müfredat çalışması yapıldığı ve tüm ilköğretim okullarında uygulanmaya başlandığı için 2007 yılında bu konudaki çalışmalarda azalma olmuş olabilir.

Nicel Araştırma Modellerinin Yıllara Göre Eğilim Grafiği

İncelenen tezlerde kullanılan nicel araştırma modellerinin yıllara göre eğilimini gösteren grafik aşağıdadır:

Şekil 3. Nicel Araştırma Modellerinin Yıllara Göre Eğilim Grafiği

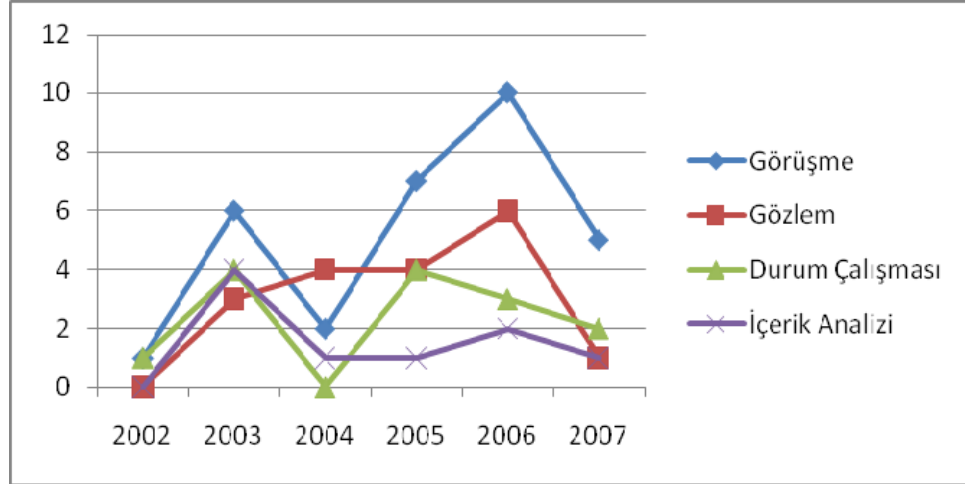

Araştırma modeli olarak Nicel Araştırma Modeli kullanılmış olan tezlerde, 2004 yılına kadar hem deneysel/yarı deneysel hem de tarama/ilişkisel araştırma modelinin ikisinde de artış olduğu; ancak 2006 yılında deneysel/yarı deneysel araştırmalarda artma olmasına karşın, tarama/ilişkisel araştırmalarda azalma olduğu gözlenmiştir. 2007 yılında ise deneysel/yarı deneysel araştırmalar azalırken, tarama/ilişkisel araştırmalar yeniden artma eğilimi göstermeye başlamıştır. Ancak bu eğilimler, seçilen yıl aralığının uç noktasında yer aldıklarından, eğilimin ilerleyen yıllardaki durumu gözlenmeden bir yorum yapmak doğru olmayacaktır.

Nitel Araştırma Modellerinin Yıllara Göre Eğilim Grafiği

İncelenen tezlerde kullanılan nitel araştırma modellerinin yıllara göre eğilimini gösteren grafik aşağıdadır:

Şekil 4. Nitel Araştırma Modellerinin Yıllara Göre Eğilim Grafiği

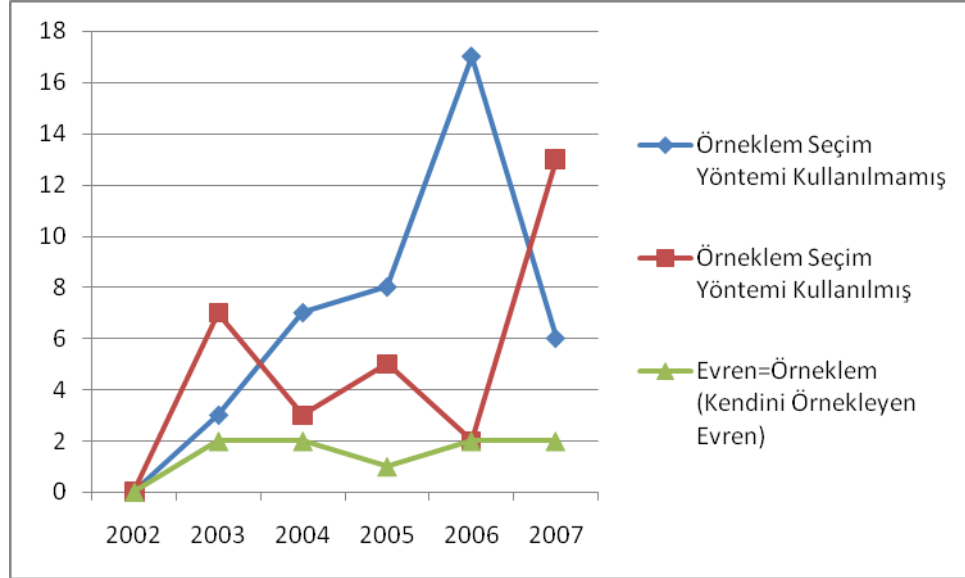

2002-2006 yılları arasında bütün nitel araştırma modellerinin kullanılma durumlarının yaklaşık olarak birbirlerine paralel eğilimler gösterdikleri görülmektedir. Bununla birlikte, 2007 yılında nitel araştırmalarda genel bir azalma olduğu gözlenmiştir. Ancak bu durumda da, nicel araştırmalarda olduğu gibi, eğilimler, seçilen yıl aralığının uç noktasında yer aldıklarından, eğilimin ilerleyen yıllardaki durumu gözlenmeden bir yorum yapmak doğru olmayacaktır.

Örneklem Seçim Yönteminin Yıllara Göre Eğilim Grafiği

İncelenen tezlerde tercih edilen örneklem seçim yönteminin yıllara göre eğilimini gösteren grafik aşağıdadır:

Şekil 5. Örneklem Seçim Yönteminin Yıllara Göre Eğilim Grafiği

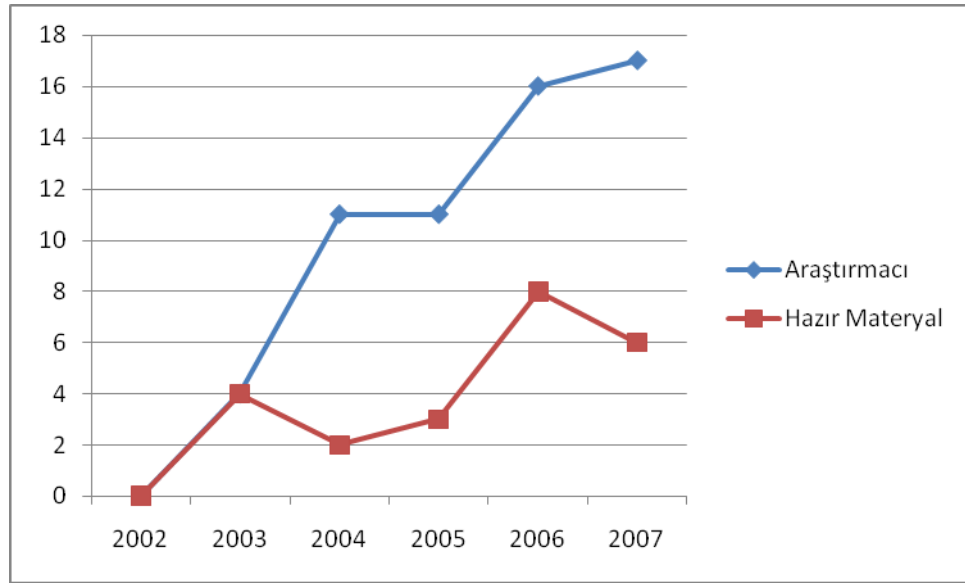
2006 ve 2007 yıllarında örneklem seçim yöntemi kullanılmış olan tez sayısıyla, kullanılmamış olan tezlerin sayısında; ters orantılı değişimler olduğu gözlenmiştir. 2006 yılında örneklem seçim yöntemi kullanılmamış olan tez sayısındaki artış eğilimine karşın, örneklem seçim yöntemi kullanılmış olan tezlerin sayısında azalma eğilimi olduğu; 2007 yılında ise, örneklem seçim yöntemi kullanılmamış olan tez sayısındaki azalma eğilimine karşın, örneklem seçim yöntemi kullanılmış olan tezlerin sayısında artma eğilimi olduğu yukarıdaki grafikte görülmektedir.

Özellikle 2006 yılında örneklem seçim yöntemi kullanılmamış olan tezlerdeki artış eğilimi dikkat çekicidir. Bu eğilim, ilerleyen yıllarda da gözlenirse daha net bir sonuca ulaşılabilir. Ancak bu şekliyle, araştırmacıların daha zahmetli bir çalışma süreci gerektiren istatistikî örneklem seçim yöntemlerini kullanmak yerine, kendi olanaklarının el verdiği örneklemeleri tercih ettikleri görülmektedir.

Materyali Hazırlayanların Yıllara Göre Eğilim Grafiği

Uygulamalarda kullanılan materyali hazırlayanların yıllara göre eğilimini gösteren grafik aşağıdadır:

Şekil 6. Materyali Hazırlayanların Yıllara Göre Eğilim Grafiği

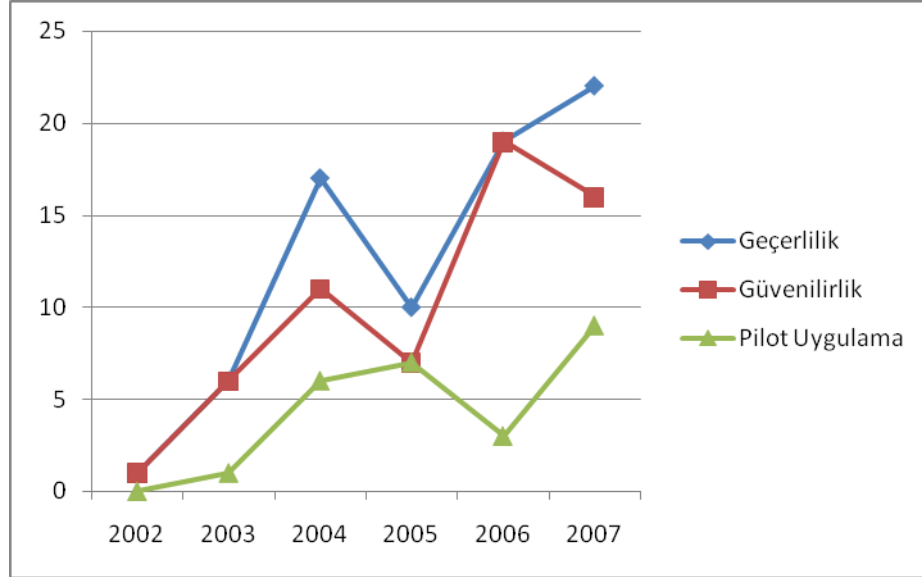

Araştırmacıların kendi geliştirdikleri materyalleri kullanmayı daha çok tercih ettikleri ve 2007 yılında hazır materyali kullanma eğiliminin azaldığı yukarıdaki grafikte görülmektedir.

Geliştirilmiş Özgün Ölçekler İçin Yapılan Kontrollerin Yıllara Göre Eğilim Grafiği

Uygulamalarda kullanılan ve araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan ölçekler için yapılan geçerlilik, güvenilirlik ve pilot uygulama çalışmalarının yıllara göre eğilimini gösteren grafikler aşağıdadır:

Şekil 7. Geliştirilmiş Özgün Ölçekler Yapılan Geçerlilik / Güvenilirlik / Pilot Uygulama Çalışmalarının Yıllara Göre Eğilim Grafiği

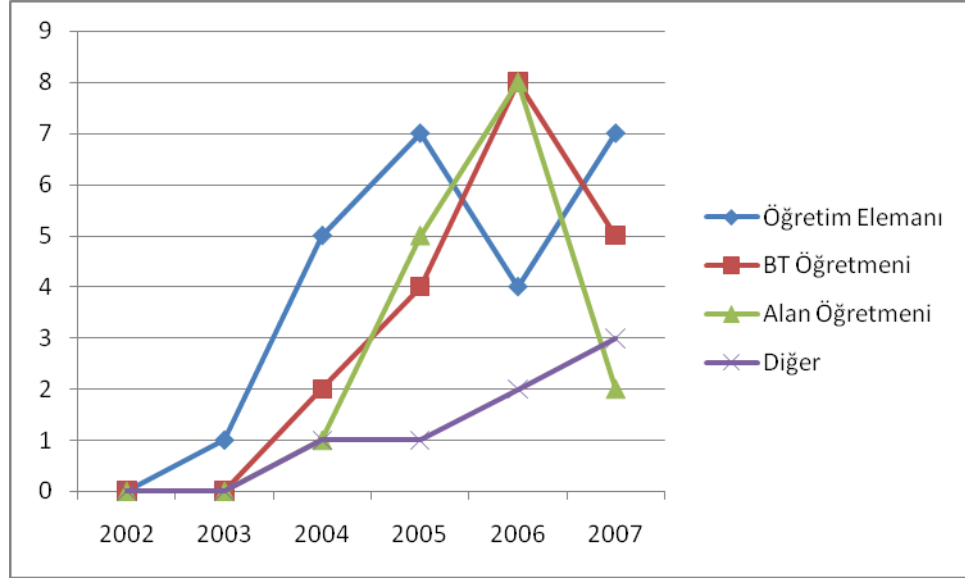
Yukarıdaki grafikten elde edilen bulgular neticesinde farklı araştırmalarda geçerlilik, güvenilirlik ya da pilot uygulama çalışmalarına verilen önemin değişiklik gösterdiği görülmektedir. Geçerlilik ve güvenilirlik çalışmalarına verilen önemi gösteren eğilimler, hemen hemen her yıl benzerlik göstermektedir. 2005-2006 yılları arasında geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları hızlanırken pilot uygulama çalışmalarında azalma olduğu görülmektedir.

Genel olarak pilot uygulama çalışmalarının, geçerlilik ve güvenilirlik kontrollerine göre daha az tercih edilmesinin nedeni, bu türdeki çalışmaların uygulama süresini uzatması ve istenmeyen sonuçlar çıkması durumunda ölçeğin değiştirilmesini zorunlu kılması olabilir.

Araştırmacıların Mesleğinin Yıllara Göre Eğilim Grafiği

Araştırmacıların mesleklerine göre sınıflandırılmış tez sayılarının yıllara göre değişimini gösteren grafik aşağıdadır:

Şekil 8. Araştırmacının Mesleğinin Yıllara Göre Eğilim Grafiği

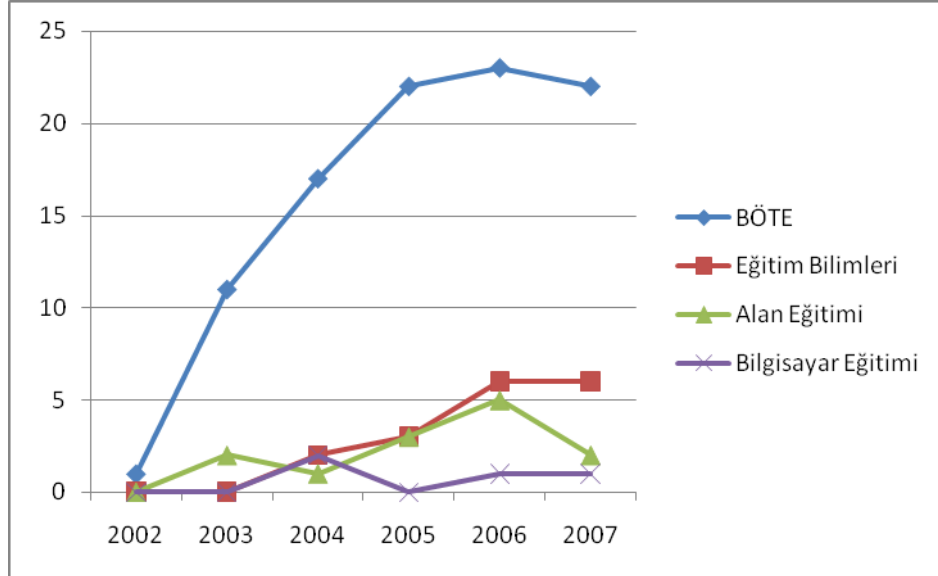
Bazı enstitüler tezin sonuna araştırmacının öz geçmişini eklemeyi şart koşarken bazılarında böyle bir şart bulunmamaktadır. Bu nedenden dolayı incelenen 133 tezin sadece 66 tanesinde araştırmacının mesleğine dair açıklama yapıldığı görülmüştür.

Yukarıdaki grafikten elde edilen bulgular neticesinde 2007 yılında hem BT Öğretmenlerinin hem de Alan Öğretmenlerinin sayısındaki düşüş dikkat çekmektedir. Buna karşın öğretim elemanlarının sayısında genel olarak bir artış görülmektedir. BÖTE gibi yeni alanlarda, akademisyenlerin lisansüstü düzeyden itibaren yetişmeleri açısından böyle bir eğilimin var olması alanın geleceği açısından önemlidir.

Danışmanların Bölümünün Yıllara Göre Eğilim Grafiği

İncelenen tezlere danışmanlık yapan öğretim elemanlarının bölümlerinin yıllara göre eğilimini gösteren grafik aşağıdadır:

Şekil 9. Danışmanların Bölümünün Yıllara Göre Eğilim Grafiği

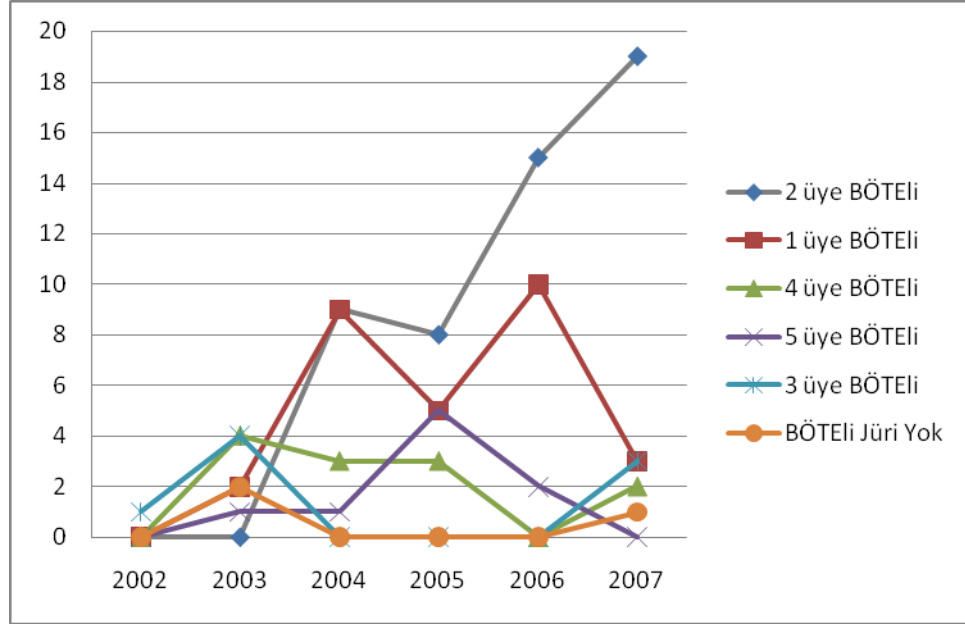

Danışmanı Eğitim Bilimleri bölümünden olan tezlerin sayılarında kararlı bir artış görülmektedir. Bunda, Eğitim Bilimleri bölümlerinde görev alan, ancak öğretim teknolojileri ya da yakın alanlarda doktora derecesine sahip olan öğretim elemanlarının varlığının payı bulunmaktadır.

Jürideki BÖTE Öğretim Elemanı Sayısının Yıllara Göre Eğilim Grafiği

İncelenen tezlerin jürilerinde görev alan BÖTE öğretim elemanı sayılarının yıllara göre eğilimini gösteren grafik aşağıdadır:

Şekil 10. Jürideki BÖTE Öğretim Elemanı Sayısının Yıllara Göre Eğilim Grafiği

Yukarıdaki grafikten elde edilen bulgular neticesinde savunma sınavı jürisinde, iki üyesi BÖTE Bölümü öğretim elemanı olan tezlerin sayısında önemli bir artış olduğu görülmektedir. Özellikle 2007 yılında, jürisinde, iki üyesi BÖTE Bölümü öğretim elemanı olan tezlerle, farklı sayıda üyesi olan diğer tezlerin sayıları arasındaki farkın açıldığı anlaşılmaktadır.

Enstitülerin çoğunda tez jürisinde toplam 3 öğretim elemanı görevlendirilirken, bazı enstitülerde tez jürisinde toplam 5 öğretim elemanı görevlendirilmektedir. İncelenen tezlerin 9 tanesinde 5 jüri üyesinin hepsinin de BÖTE Bölümü öğretim elemanı olduğu görülmüştür. Bu tezler özellikle 2004 -2006 yılları arasında hazırlanmış olan tezlerdir.

BÖLÜM III

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın sonuçları ve belirlenen sorunların çözümüne yönelik önerilere yer verilmiştir.

SONUÇLAR

Araştırmaya ilişkin bulunan sonuçlar aşağıda iki grup halinde belirtilmiştir:

1. Sınıflandırmaya İlişkin Sonuçlar

İncelenen tezlerde en çok tercih edilen durumların belirtildiği sınıflandırmalara ve alt kategorilere ait özet tablo aşağıda sunulmuştur:

Tablo 36. Özet Tablo

En çok tercih edilen konu	<i>BDE</i>
En çok tercih edilen BDE konusu	<i>BD Alan Eğitimi</i>
En çok araştırılan bağımlı değişken	<i>Akademik Başarı</i>
En çok kullanılan araştırma modeli	<i>Nicel Araştırma Modeli</i>
En çok kullanılan Nicel Araştırma Modeli	<i>Deneysel Araştırma</i>
Nicel Araştırma Modellerinden en çok kullanılan Deneysel Araştırma Modeli	<i>Ön Test - Son Test Kontrol Gruplu Deneysel Desen</i>
Üzerinde en çok araştırma yapılan örneklem	<i>İlköğretim</i>
En çok tercih edilen örneklem seçim yöntemi	<i>Örneklem Seçim Yöntemi Kullanmama</i>
En çok kullanılan materyal çeşidi	<i>Öğretici Yazılım</i>
Materyallerin en çok kimlerin tarafından hazırlandığı	<i>Araştırmacı Tarafından Geliştirilmiş Materyal</i>
En çok tercih edilen uygulama süresi	<i>22-30 Gün ile 46 Gün ve Üzeri</i>
En çok kullanılan ölçek	<i>Geliştirilmiş Özgün Ölçek</i>
En çok kullanılan Geliştirilmiş Özgün Ölçek	<i>Geçerliği Kontrol Edilmiş Ölçek</i>
En çok yapılan istatistik çalışması	<i>Parametrik</i>
En çok yapılan Parametrik İstatistik Çalışması	<i>T-Testi</i>
Parametrik Çalışmalarından en çok yapılan T-Testi çeşidi	<i>İlişkisiz T-Testi</i>
Araştırmacılar en çok hangi meslekten	<i>Öğretim Elemanları</i>
Araştırmacılar en çok hangi üniversiteden	<i>Gazi Üniversitesi</i>
Tez danışmanı en çok hangi bölümden	<i>BÖTE</i>
Tez savunma jürilerinde en çok görev alan BÖTE Bölümü öğretim elemanı sayısı	<i>2 Üye BÖTE Bölümü Öğretim Elemanı</i>

Yapılan incelemeler sonucunda, örneklem seçimi yapılırken genel olarak herhangi bir yöntem kullanılmadığı sonucuna varılmıştır. Örneklem seçim yöntemi kullanılmış olan tezlerde ise, en çok tercih edilen yöntemin Olasılıklı Örneklem Seçim Yöntemi olduğu; Olasılıklı Örneklem Seçim Yöntemlerinden de Tabakalı Örneklem Seçim Yönteminin en çok tercih edildiği gözlenmiştir.

2. Eğilimlere İlişkin Sonuçlar

Uzaktan Eğitime olan ilginin tüm yıllarda sürekli artış gösterdiği; BDE ve Öğretme Yaklaşımları konularına olan ilginin ise 2006 yılına kadar artış gösterdiği, ancak 2007 yılında ise bu konulara olan ilginin azalmaya başladığı gözlenmiştir. 2007 yılında Talim Terbiye Kurumu tarafından Bilişim Teknolojileri Dersi ile ilgili müfredat çalışması yapılmadan önce, Eğitim Sistemi ve Müfredatlar (Öğretim Programları) konulu tezler yapıldığı; ancak bu tarihten sonra bu konudaki çalışmalarda azalma olduğu sonucuna varılmıştır.

2007 yılında araştırma modeli olarak nicel araştırma modellerinden tarama/ilişkisel araştırma modeli kullanılmış olan tezlerde artış olduğu; deneysel/yarı deneysel araştırma modellerini kullanan tezlerde de, tarama/ilişkisel araştırma modelini kullananların aksine azalma olduğu gözlenmiştir. Diğer yıllarda bu iki araştırma modelinin kullanılma durumlarının yaklaşık olarak denk olduğu sonucuna varılmıştır.

Durum çalışması hariç diğer nitel araştırma modellerinin yıllara göre değişiminin benzerlikler gösterdiği gözlenmiştir. 2007 yılında ise tüm nitel araştırma modeli kullanımlarının azalma eğilimi gösterdiği sonucuna varılmıştır. Bu durum, nicel araştırmalara göre daha zor ve zahmetli bir araştırma süreci gerektiren nitel araştırmalara olan ilginin azalmaya başladığı şeklinde yorumlanabilir.

Örneklem seçim yöntemi kullanılmamış olan tezlerde araştırmacılar örnekleme kendileri belirlemişler ancak yapılan örneklem seçimlerinin nedenleri hakkında bilgi vermemişlerdir. 2006 ve 2007 yıllarında örneklem seçim yöntemi kullanılmış olan tez sayısı, kullanılmamış olan tezlerin sayısında; birbirlerine ters

düşecek şekilde değişimler olduğu gözlenmiş ve 2007 yılında örneklem seçim yöntemi kullanmaya verilen önemin arttığı sonucuna varılmıştır.

Araştırmacıların, genellikle tezlerinde hazır materyal yerine, kendilerinin geliştirdikleri materyalleri kullanmayı tercih ettikleri gözlenmiştir.

Araştırmalarda kullanılan ölçekler için özellikle geçerlilik ve güvenilirliğin kontrol edildiği gözlenmiştir. Yapılan incelemeler neticesinde geçerlilik, güvenilirlik ya da pilot uygulama çalışmalarına verilen önemin değişiklik gösterdiği sonucuna varılmıştır.

Tezin sonuna araştırmacının öz geçmişi eklenmiş olan tezlerden elde edilen bulgular neticesinde, 2007 yılında hem BT Öğretmenlerinin hem de Alan Öğretmenlerinin sayısındaki düşüş olduğu; buna karşın öğretim elemanlarının sayısında genel bir artış olduğu sonucuna varılmıştır.

Tez danışmanlarının tüm yıllarda ağırlıklı olarak BÖTE bölümünden atanmalarına karşın; 2005 yılından sonra BÖTE alanında gerçekleştirilen tez çalışmalarında, BÖTE bölümünden olan danışmanların yanında Eğitim Bilimleri bölümünden olan danışmanların da görev aldığı sonucuna varılmıştır.

Bazı enstitülerde tez jürisinde toplam 5 öğretim elemanı görevlendirilirken, enstitülerin çoğunda tez jürisinde toplam 3 öğretim elemanının görevlendirildiği gözlenmiştir. 2003 yılından sonra, savunma sınavı jürisinde görevlendirilmek üzere iki üyenin BÖTE Bölümü öğretim elemanı olarak seçilmesi yönünde bir eğilim olduğu sonucuna varılmıştır.

3. Karşılaşılan Farklı Durumlara İlişkin Sonuçlar

➤ Tüm enstitülerce yapılması gerekli görülen açıklamaların yapılmamış olması:

Bazı tezlerde araştırma modeli, uygulamada kullanılan materyal, örneklem seçim yöntemi ve kullanılan ölçekler hakkında herhangi bir açıklama yapılmamış olduğu gözlenmiştir.

➤ Yapılan tercihlerin ve neden tercih edildiklerinin yeterince açıklanmamış olması:

Bazı tezlerde kullanılan araştırma modeli, örneklem seçim yöntemi ya da ölçeğin geçerlilik, güvenilirlik ve pilot uygulama kontrollerinin sadece ismi telaffuz edilmişken; bazı tezlerde de yapılan bu tercihlerin tanımına ve neden yapıldığına dair açıklamaya yer verildiği gözlenmiştir.

➤ Tutarsızlıklar ve eksiklikler:

- Tezlerin bir kısmında, ölçekler için yapılan geçerlilik, güvenilirlik ve pilot uygulama çalışmaları ile araştırma modeli ile ilgili bölümlerde yapılan açıklamaların yetersiz olduğu görülmüştür.
- Bazı tezlerde bağımlı değişkenlerin, ölçeklerin ve araştırma modellerinin tespitinde tutarsızlıklar olduğu gözlenmiş; hatta hiçbir istatistik çalışması yapılmamış ölçekler kullanıldığı görülmüştür.
- BÖTE alanında yapılan tezlerin savunma sınavı jürisinde hiç BÖTE elemanı olmayan tezlerin olduğu gözlenmiştir.

➤ Kavram Karmaşası:

- İncelenen tezlerde kullanılan kavramların, aynı konuya hitap etmelerine rağmen, farklı terimler ile ifade edildiği gözlenmiştir. Örneğin; yapılandırmacı kuram, bazı tezlerde yapıcı kuram ya da yapısalcı kuram olarak ifade edilmiştir. Bu durum, yapılandırmacı yaklaşım için henüz Türkçede ifade birliğinin sağlanamadığını göstermektedir. Benzer şekilde; Web Destekli/Web Tabanlı/İnternet Destekli/İnternet Tabanlı/İnternet Temelli; Bilgisayar Destekli Eğitim/Bilgisayar Destekli Öğretim; Projeye Dayalı Öğrenme/Proje Tabanlı Öğrenme; İşbirliğine Dayalı Öğrenme/İşbirlikçi Öğrenme terimlerinin de birbirlerinin yerine kullanılmış olduğu gözlenmiştir.
- Tezlerin YÖK sitesinden aranması sırasında, anabilimdalı alanına anahtar kelime olarak BÖTE EĞİTİMİ kelimesinin de girildiği görülmüştür. Bu durumda BÖTE kısaltmasında yer alan “Eğitimi” ifadesi tekrarlanmış olmaktadır.

- Açık ifade kullanılmamış olması:
 - İncelenen tezlerin çoğunda bağımlı değişkenler açıkça ifade edilmemiştir.
 - t-testi yapılmış olan tezlerin çoğunda yapılan t-testinin, ilişkili ya da ilişkisiz t-testi olduğunun net bir şekilde ifade edilmediği gözlenmiştir.
 - Tezlerin bir kısmında uygulama süresi hafta olarak belirtilmediği; ders saati ya da oturum olarak belirtildiği gözlenmiştir.
- Seçilen konuların tekrar edilmesi:

İncelenen tezlerde genel olarak BDE'nin/Uzaktan Eğitim'in derslerdeki öğrenci başarısına ve kalıcılığa etkisinin araştırıldığı gözlenmiştir.
- BÖTE ile ilgisi olmayan, sadece yazılım geliştirme amaçlı olan tezler:

Özel bir amaca yönelik yazılım geliştirilmiş ve herhangi bir karşılaştırma ya da değerlendirme yapılmamış olan tezler olduğu gözlenmiştir.

Ayrıca, istatistik çalışmaları yapılırken genel olarak SPSS programının kullanıldığı; bunun haricinde 133 tezin 6 tanesinde istatistiksel analizlerin farklı istatistik programları kullanılarak gerçekleştirildiği gözlenmiştir.

ÖNERİLER

- Türkiye'de BÖTE alanında yüksek lisans eğitimi veren tüm üniversitelerin ilgili enstitülerinden, yapılan tüm BÖTE yüksek lisans tezleri temin edilerek sınıflamaya tabii tutulabilir.
- Eğitim Teknolojileri/BÖTE alanlarında yapılan doktora tezleri için benzer bir çalışma yapılabilir.
- Yurtdışında “Educational Technology” hakkında yapılan tezler incelenerek sınıflandırmaya tabii tutulabilir.

- Yurtdışında yapılan eğitim teknolojileri yüksek lisans tezleri ile Türkiye'deki BÖTE yüksek lisans tezlerinin eğilimleri karşılaştırmalı olarak incelenerek farklılıkları ortaya konulabilir.

- YÖK'ün internet sitesindeki ulusal tez merkezinde yapılan araştırmalar esnasında farklı alanlarda yapılan tezler içerisinde BÖTE bölümü yüksek lisans tezi olabilecek çalışmalara rastlanılmıştır. Bunlar çoğunlukla alan öğretmenliği ve bilgisayar bilimleri bölümlerinde hazırlanmış ve BDE/UE uygulaması yapmış olan tezlerdir. Eğilim araştırmalarına bu şekildeki tezlerin de katılması, gerçekleştirilecek analizlerin gücünü artıracaktır.

- Bu türdeki eğilim araştırmaları daha da zenginleştirilerek, kapsamı daha geniş olan meta analizlerine zemin hazırlanabilir. Amaçları ve örneklemeleri açısından benzerlik gösteren tezlerin ulaştıkları sonuçlar açısından karşılaştırıldıkları meta analiz çalışmaları yapılabilir.

KAYNAKÇA

- ARIKAN, Rauf. (2004) **Araştırma Teknikleri ve Rapor Hazırlama** (4. Baskı).
Ankara: Asil Yayın Dağıtım
- BALCI, Ali. (2004) **Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeler** (4. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık
- BALCI, Ali. (2005) **Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeler** (5. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş., KILIÇ ÇAKMAK, E., AKGÜN, Ö.E., KARADENİZ, Ş. ve DEMİREL, F. (2008). **Bilimsel Araştırma Yöntemleri**. Ankara: Pegem Yayınları
- FİDAN, N. (1985). **Eğitim Psikolojisi-Okulda Öğrenme ve Öğretme**. Ankara: Alkım Yayınları
- KARASAR, N. (1994). **Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar, İlkeler, Teknikler**. Ankara: 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık LTD.
- KARASAR, N. (1995). **Bilimsel Araştırma Yöntemi** (7.Baskı). Ankara: Alkım Yayınları
- KARASAR, N. (2002). **Bilimsel Araştırma Yöntemi** (11.Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- ÖZMEN, A. (2000). **Uygulamalı Araştırmalarda Örneklem Yöntemleri**. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları
- REISER, R. A. and GAGNE, R. M. (1983). **Selecting Media for Instruction**. Englewood Cliffs, NJ: Educational Technology Publications.

YALIN, H. İ. (2006). **Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme** (16. Baskı).

Ankara: Nobel Yayıncılık.

YILDIRIM, A. ve ŞİMŞEK, H. (2004). **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri**. Ankara: Seçkin Yayıncılık

<http://egitim.ege.edu.tr/bote/hakkimizda.html> İlk erişim tarihi: 20 Mayıs 2007

<http://www.bote.yildiz.edu.tr/bilgi/bolum.html> İlk erişim tarihi: 12 Kasım 2008

<http://www.egtbil.gazi.edu.tr/> İlk erişim tarihi: 12 Mayıs 2007

<http://80.251.40.59/education.ankara.edu.tr/aksoy/eay/mkaratay.doc> İlk erişim tarihi: 20 Ocak 2009

http://classweb.gmu.edu/ndabbagh/Resources/IDKB/models_theories.htm#top İlk erişim tarihi: 30 Aralık 2008

<http://www.sasked.gov.sk.ca/docs/policy/approach/instrapp03.html#models> İlk erişim tarihi: 20 Kasım 2008

<http://coe.sdsu.edu/eet/> İlk erişim tarihi: 28 Ekim 2008

http://carbon.cudenver.edu/~mryder/itc_data/idmodels.html İlk erişim tarihi: 22 Ekim 2008

<http://tip.psychology.org/> İlk erişim tarihi: 23 Ekim 2008

<http://tez2.yok.gov.tr/> İlk erişim tarihi: 4 Şubat 2008

EKLER

EK-1: İncelenen Tezler

EK-1: İncelenen Tezler

Yıl	Üniversite ve Enstitü	Tezin Adı
2002	Orta Doğu Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	Exploring Students' Perceptions About Problem Based Online Learning Environment: A Case Study
2003	Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Gagne'nin Öğretim Tasarımına Uygun Hazırlanan Öğretim Yazılımının İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin İngilizce Dersindeki Akademik Başarısına Etkisi
2003	Orta Doğu Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	Blending Online Instruction With Traditional Instruction In The Programming Language Course: A Case Study
2003	Orta Doğu Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	Communication Behaviors And Trust In Collaborative Online Teams
2003	Orta Doğu Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	Evaluation Of Computer Education And Instructional Technology Programs: Students' And Faculty Members' Perception
2003	Orta Doğu Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	Evaluation Of Preservice Foreign Language Teachers' Perceptions About Their Technology Competencies
2003	Orta Doğu Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	Learners' Satisfaction, Social Presence And Attitude In A Project Based Collaborative Learning Through Computer Mediated Communication: A Case Study
2003	Orta Doğu Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	Participants' Perceptions About Online Information Technologies Certificate Program: A Case Study
2003	Orta Doğu Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	Perceptions Of Prospective Computer Teachers Toward The Use Of Computer Games With Educational Features In Education

Yıl	Üniversite ve Enstitü	Tezin Adı
2003	Orta Doğu Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	The Effectiveness Of Instructional Multimedia Integrated With Audio Playback Rate Control Tool On Eighth Grade Students' Achievements and Attitudes
2003	Orta Doğu Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	Web-Based Learning Tool: Design And Development Of An Online Basic English Support Material For Young Children At Elementary Level
2003	Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Bilgisayar Destekli Ortaöğretim Öğrencilerine Almanca Öğretimi Uygulaması (Anadolu Kız Meslek Lisesi Örneği)
2003	Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	İnternet Destekli Öğretimde Öğrenci Memnuniyeti (SAÜİDÖ Örneği)
2003	Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Öğretim Elemanlarının İnternet Destekli Eğitime Yönelik Düşünceleri (Sakarya Üniversitesi Örneği)
2004	Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Eğitimde Bilgisayar Kullanımına İlişkin Anne-Baba Görüşleri
2004	Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Eğitsel Web Sitelerinin Görsel Tasarım Kriterlerine Ve Kullanıcılara Sunulan Hizmetlere Göre Değerlendirilmesi
2004	Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Fen Bilgisi Öğretmenlerinin Web Tabanlı Öğretime İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi - İlköğretim 8. Sınıf Fen Bilgisi Dersi "Maddedeki Değişim Ve Enerji" Ünitesinin Gagne'nin Öğretim Modeline Göre Web Tabanlı Öğretimi-
2004	Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Üniversite Öğretim Elemanlarının Eğitimde İnternet Kullanma Durumları
2004	Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Bir Eğitim Yazılımının Temelini Oluşturan Yapay Zekâ Programı Geliştirme
2004	Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	İlköğretim 2. Kademe Bilgisayar Destekli İngilizce Dilbilgisi Öğretiminin Akademik Başarıya Ve Kalıcılığa Etkisi
2004	Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Literatürdeki Tasarım İlkelerine Uygun Olarak Hazırlanmış Multimedia Ders Yazılımının, Lise Düzeyi Fizik Öğretiminde, Akademik Başarıya Ve Kalıcılığa Etkisi

Yıl	Üniversite ve Enstitü	Tezin Adı
2004	Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Öğretimi Ayrıştırılma Kuramına Dayalı Tasarlanan Web Tabanlı Eşzamansız Uzaktan Öğretim Uygulamasının Üniversite Öğrencilerinin Akademik Başarısına Etkisi
2004	Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Bilgisayar Destekli Eğitim Yazılımlarında Kullanılan Ön Örgütleyicilerin Alan Bağımlı Ve Alan Bağımsız Öğrencilerin Akademik Başarılarına Etkisi
2004	Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Bilgisayar Destekli Öğretim Ortamlarında Farklı Bilişsel Stillere Sahip Öğrencilerin Öğrenme Stratejileri Kullanma Durumlarının Akademik Başarılarına Etkisi
2004	Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Bilgisayara Giriş Dersini Veren Öğretmenlerin Öğrenme Stilleri İle Dersi Alan Öğrencilerin Öğrenme Stillерinin Eşleştirilmesinin Öğrenci Başarısı Üzerindeki Etkisi
2004	Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Çoklu Ortam Araçları Kullanılmış Web Tabanlı Uzaktan Mesleki Teknik Eğitimin Geleneksel Mesleki Teknik Eğitime Göre Öğrenci Başarısına Etkisi
2004	Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Detay Teorisine Dayalı Özel Ders Yazılımının Öğrenme Üzerindeki Etkisi
2004	Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Meslek Eğitiminde Projeye Dayalı Öğretimin Öğrencilerin Akademik Başarılarına Ve Bilgilerinin Kalıcılığına Etkisi
2004	Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Mesleki Eğitimde Probleme Dayalı Öğrenme Yönteminin Etkililiği
2004	Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	Çevrimiçi Eğitim Veren Kurumlardaki Teknik Personelin İnternet Tabanlı Eğitim Hakkındaki Görüşleri Ve Eğitim Platformunun Kullanılabilirliğinin Ölçülmesi
2004	Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	E-Öğrenmenin Ve Bilişsel Stilin Başarı Ve İnternet Öz Yeterlik Algısı Üzerindeki Etkisi
2004	Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	Mesleki Ve Teknik Okullarda Bilişim Teknolojilerinin Yayılımında Algılanan Özelliklere Ve Engellere İlişkin Öğretmen Görüşleri
2004	Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	Öğretmen Adaylarının Bilgisayara Yönelik Tutumları

Yıl	Üniversite ve Enstitü	Tezin Adı
2004	Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Bilgisayar Destekli Eğitim'de Öğretim Elemanı Yetiştirme Ve İzleme Programı (İlköğretim 6-8. Sınıf, Matematik Ve Fen Bilgisi Örneği)
2004	Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Bilgisayar Destekli Fizik Öğretiminde Çalışma Yapraklarına Dayalı Öğretim Materyali Geliştirme Ve Uygulama
2004	Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Lise 1 Fizik Dersi Eğitiminin İnternet Ve İnternet Destekli Verilmesi
2004	Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Yabancı Dilde Kullanılan Bilgisayar Destekli Eğitimin Öğrenci Başarısı Üzerine Etkilerinin Araştırılması
2005	Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	İlköğretim 5. Sınıf Bilgisayar Derslerinde Çoklu Zeka Kuramına Dayalı Öğretim Etkinliklerine İlişkin Öğrenci Görüşleri
2005	Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	İlköğretimde Çalışan Branş Öğretmenlerinin İnternet Kullanma Durumları
2005	Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Matematik Dersi Başarısı İle Biliş Ötesi Öğrenme Stratejileri Ve Sınav Kaygısının İlişkisi
2005	Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Matematik Öğretmenlerinin Bilgisayar Kullanıma İlişkin Yeterlilikleri (Eskişehir İli Örneği)
2005	Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	İlköğretim 2. Kademe 6. Sınıf Seçmeli Bilgisayar Dersi Programının Geliştirilmesi
2005	Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Çukurova Üniversite Bilgisayar Bilimleri Ve Uygulama Ve Araştırma Merkezindeki İnternet Laboratuvarlarını Kullanan Öğrencilerin Profili Ve Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi
2005	Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	İnternet Tabanlı Uzaktan Eğitimin Etkililiği: Bir Meta Analiz Çalışması
2005	Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	İşbirliğine Dayalı Öğrenme Yöntemi, Birleştirme Tekniği İle Bilgisayar Okur-Yazarlığı Öğretiminin Akademik Başarıya Ve Kalıcılığa Etkisi

Yıl	Üniversite ve Enstitü	Tezin Adı
2005	Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Mersin İl Merkezindeki Devlet Ve Özel İlköğretim Okullarındaki İngilizce Öğretmenlerinin Öğretim Etkinliği İçerisinde Dramayı Kullanma Düzeylerinin İncelenmesi
2005	Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Öğrenen Kontrollü Animasyon Tekniğine Dayalı Geliştirilen Ders Yazılımının Meslek Lisesi II. Sınıf Öğrencilerinin Programlama Dersi Akademik Başarılarına Etkisi
2005	Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Amerika Birleşik Devletleri İle Türkiye Cumhuriyeti Kara Kuvvetleri Komutanlıklarındaki Uzaktan Eğitim Uygulamalarının Karşılaştırılması
2005	Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	ARCS Modeline Göre Tasarlanan Eğitsel Yazılımın Öğrenmeye Etkisi
2005	Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	Bilgi Ve İletişim Teknolojilerinin Öğrenme-Öğretmen Sürecine Entegrasyonunun Etkinlik Kuramına Göre İncelenmesi
2005	Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	Eğitimde Bilişim Teknolojileri Kullanımı Performans Göstergeleri, Öğrenci Görüşleri Ve Öz-Yeterlik Algılarının İncelenmesi
2005	Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	Eğitsel Arayüz Ajanı İle Desteklenmiş Eğitim Yazılımının Ve Cinsiyetin Başarı Üzerindeki Etkisi
2005	Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	Farklı Öğrenme Ortamlarının Kalıcılığa Etkisi
2005	Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	İlk Ve Ortaöğretim Öğrencilerinin Evde Bilgisayar Kullanımına İlişkin Öğrenci Ve Veli Görüşleri
2005	Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	Öğretimsel Bilgisayar Oyunlarının Temel Aritmetik İşlem Becerilerinin Gelişimine Etkisi
2005	Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	Öğretmenlerin Bilgisayar Öz-Yeterlik İnançları Ve Bilgisayar Destekli Öğretime Yönelik Tutumları
2005	Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	Öğretmenlerin Ve Yöneticilerin Bilgisayar Kaygı Düzeyleri

Yıl	Üniversite ve Enstitü	Tezin Adı
2005	Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	Programlama Dersi İle İlgili Öz Düzenleyici Öğrenme Stratejileri İle Başarı Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi: Bir Yapısal Eşitlik Modeli
2005	Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	Üniversite Düzeyinde Durumlu Karma Öğrenme Ortamının Geliştirilmesi, Gerçekleştirilmesi Ve Etkililiğinin İncelenmesi
2005	Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	İlköğretim II. Kademe Bilgisayar Ders Müfredatına Proje Tabanlı Öğretim Yöntemiyle Yeni Bir Yaklaşım
2005	Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	KTÜ BÖTEB İçin Bir Web Tabanlı Eğitim Sitesi Geliştirilmesi Ve Kullanılabilirliğinin İncelenmesi
2005	Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	İlköğretim İçin Hazırlanmış Olan Bilgisayar Destekli Eğitim Yazılımlarında Kullanılan Geri Bildirim Türlerinin Akademik Başarıya Etkileri
2005	Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Bilgisayar Destekli Yabancı Dil Öğretiminin Öğrenci Tutum Ve Başarısına Etkisi (Deneysel Bir Araştırma)
2005	Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Hipermedyanın Analog Elektronik Öğrenimine Etkisi (Tekirdağ Endüstri Meslek Lisesi Örneği)
2005	Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Web Tabanlı Yabancı Dil Öğretimi (SAÜİDÖ Örneği)
2006	Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Puanlama Yönergesine Dayalı Değerlendirme Ve Geleneksel Değerlendirme Açısından İlköğretim Öğrencilerinin Bilgisayar Dersi Başarılarının Karşılaştırılması
2006	Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	"Gelecek İçin Eğitim" Hizmet İçi Eğitim Kursunun Değerlendirilmesi
2006	Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Anlamlı Öğrenme Kuramına Dayalı Olarak Hazırlanan Bilgisayar Destekli Geometri Programının İlköğretim Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Akademik Başarılarına Ve Kalıcılığa Etkisi

Yıl	Üniversite ve Enstitü	Tezin Adı
2006	Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Anlamlı Öğrenme Yaklaşımına Dayalı Bilgisayar Destekli 7.Sınıf Fen Bilgisi Dersi İçin Hazırlanan Bir Ders Yazılımının Öğrencilerin Akademik Başarılarına Ve Kalıcılığa Etkisi
2006	Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Duygusal Zekâ Gelişim Programının, Eğitilebilir Zihinsel Engelli Öğrencilerin Davranış Problemleri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi
2006	Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Elektronik Eğitim Seti Tasarımında Entegre Programlama Yazılımı İle Desteklenen Proje Tabanlı Öğrenmenin Öğrencilerin Elektronik Devre Tasarımı Yapma Ve Geliştirme Performanslarına Ve Kalıcılığa Etkisi
2006	Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Meslek Liselerinin Atölye Derslerindeki Elektronik Devre Uygulamalarının Bilgisayar Destekli Açık Uçlu Deney Yazılımları Kullanılarak Gerçekleştirilmesinin Akademik Başarıya Ve Kalıcılığa Etkisi
2006	Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Oluşturmacı Yaklaşımına Dayalı Olarak Fen Ve Teknoloji Dersi Isı-Sıcaklık Konusunda Hazırlanan Yazılımın İlköğretim 5.Sınıf Öğrencilerinin Akademik Başarılarına Ve Kalıcılığa Etkisi
2006	Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Ticaret Meslek Ve Anadolu Ticaret Meslek Liseleri Bilgisayar Programcılığı Bölümü Öğrencilerinin İnternete Yönelik Tutumları İle "İnternet Ve Ağ Sistemleri" Dersindeki Akademik Başarıları Arasındaki İlişki
2006	Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Uzaktan Eğitimde Kullanılmak Üzere Web Tabanlı Bir Portal Yazılımı Geliştirme
2006	Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Ağ Tabanlı Fen Öğretiminin Öğrencilerin Problem Çözme Becerilerine Ve Fene Yönelik Tutumlarına Etkisi
2006	Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	İlköğretim Düzeyi Fen Bilgisi Öğretiminde Yüksek Etkileşimli BDÖ Yazılımlarının Öğrenci Başarısına Etkisi
2006	Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Bilgisayar Destekli Öğretimde Geribildirim Türü Ve Zamanlamasının Öğrenci Başarısı Ve Öğrenmede Kalıcılık Üzerindeki Etkisi
2006	Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Bilgisayar Destekli Öğretimde Sunuş Ve Buluş Yoluyla Öğretimin Öğrenci Başarısına Etkisi

Yıl	Üniversite ve Enstitü	Tezin Adı
2006	Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Ders Notlarına Ağ/CD Ortamında Erişimi Sağlayan Bir Yazılım Geliştirme Ve Yazılıma İlişkin Öğretmen Görüşleri
2006	Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Eğitsel Web Sayfalarında Kullanılan Soruların Öğrenmenin Başarısına Ve Kalıcılığına Etkisi
2006	Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Geleneksel Öğretim İle Sanal Sınıf Öğretim Süreçlerinin Öğrenci Başarısına Etkisinin Karşılaştırılması
2006	Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Hipermedya Ortamlarda Öğrenme Stillerine Dayalı Farklı Gezinti Yapılarının Öğrenci Başarısına Etkisi
2006	Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	İlköğretim Denetim Ve Performans Değerlendirme Çalışmalarının Web Üzerinden İyileştirilmesine İlişkin İlköğretim Müfettişlerinin Görüşleri
2006	Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Trafikent Sürücü Eğitim Simülatörünün Simülatör Özellikleri, ARCS Motivasyon Modeli Bakımından Değerlendirilmesi Ve Sürücülerinin Direksiyon Eğitimi Başarısına Etkisi
2006	Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	Çoklu Ortamın Bilgisayar Programlama Başarısı Üzerine Etkisi
2006	Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	İlköğretim 6. Sınıf Uzayı Keşfediyoruz Ünitesinin Etkileşimli Video Destekli Öğretimi
2006	Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	Matematiksel Denklem Ve İfadelerin Bilgisayar Ortamında Grafikleştirilerek Öğretilmesinin Eğitime Katkıları
2006	Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Eşzamanlı Bilgisayar Tabanlı İletişim Teknolojileri: Yabancı Dil Sözel Becerilerin Geliştirilmesi Açısından Bir Karşılaştırma
2006	Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	İlköğretim II. Kademe Hesap Çizelgeleri Eğitiminde MEB Öğretim Programına Alternatif Yeni Öğretim Programının Geliştirilmesi

Yıl	Üniversite ve Enstitü	Tezin Adı
2006	Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Lise Matematik Dersinde Kullanılan Eğitsel Yazılım İçeriklerinin Öğrenme Başarısı Yönünden Karşılaştırılması
2006	Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Özel Okullarda Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Eğitimde Bilgi Teknolojileri Kullanımı Öz-Yeterlilikleri Ve Derslerinde Bilgi Teknolojilerinden Yararlanma Durumları
2006	Orta Doğu Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	Students' And Istructors' Perceptions Of A Blended Course: A Case Study
2006	Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Bilgisayar Destekli Fizik Öğretiminde Yapısalcı Yaklaşımın Öğrenci Başarısına Etkisi
2006	Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Bilgisayar Destekli Öğretimin 6.Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Öğrenci Başarısına Etkisi
2006	Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Bilgisayar Destekli Yabancı Dil Öğretimi İle İlgili Öğrenci Görüşleri
2006	Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Kara Kuvvetleri Komutanlığında Uzaktan Eğitim Uygulamaları
2006	Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Lojik Devre Tasarımının Bilgisayar Destekli Olarak Uygulanmasının Öğrenci Başarısına Etkisi
2006	Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Okul Öncesi Öğretmenleri İle Yöneticilerinin Bilgisayar Destekli Oyun Programlarının Kullanıma Yönelik Algı Ve Beklentileri
2006	Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	SAÜ Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin İletişim Engelleri İle İlgili Öğrenci Görüşleri
2007	Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Bilgisayar Formatör Öğretmenlerinin Bilgi Teknolojisi Sınıflarına İlişkin Görüşleri: Eskişehir İli Örneği
2007	Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Dokuzuncu Sınıf Bilgi Ve İletişim Teknolojileri Ders Kitabının Görsel Tasarım İlkelerine Göre Değerlendirilmesi

Yıl	Üniversite ve Enstitü	Tezin Adı
2007	Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	İlköğretim 2. Sınıf Seviyesinde Bilgisayar Destekli Eğitici Matematik Oyunlarının Başarıya Ve Kalıcılığa Etkisi
2007	Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	İlköğretim 8. Sınıf Bilgisayar Ders Kitaplarının Görsel Tasarım İlkelerine Uygunluğunun Değerlendirilmesi Ve İçerik Analizinin Yapılması
2007	Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Kalıcılığa Olumlu Etkisi Kanıtlanmış Bir Bilgisayar Destekli Öğretim Materyalinin Scorm Uyumlu Hale Getirilmesi
2007	Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Keller'in ARCS Güdülenme Modeline Dayalı Bilgisayar Yazılımının Matematik Öğretiminde Başarı Ve Kalıcılığa Etkisi
2007	Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Polis Staj Eğitiminin Yapısalcı Öğrenme Kuramı (Constructivist Learning Theory) Temelinde Öğrenci Ve Staj Bölgesindeki Amir Görüşleri İle Değerlendirilmesi
2007	Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Psikolojik Danışmanlık Ve Rehberlik Hizmetlerine Yönelik Bir Eğitim Yazılımının Geliştirilmesi
2007	Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Uzaktan Eğitim İçin Kullanılabilecek Bir Teknolojik Akıllı Sınıf Geliştirme Çalışması
2007	Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Bilgisayar Oyunlarının Çocukların Bilişsel Ve Duyuşsal Gelişimleri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi
2007	Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	İnternet Ortamında Hizmet Veren Ödev Sitelerinin Eğitim-Öğretim Açısından Değerlendirilmesi
2007	Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	ARCS Motivasyon Modeli Uyarınca Tasarlanmış Eğitim Yazılımı İle Yapılan Öğretimle Geleneksel Öğretimin Öğrencilerin Başarısı Ve Öğrenmenin Kalıcılığı Açısından Karşılaştırılması
2007	Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Az Gören Öğrencilerin Eğitiminde Bilgisayar Destekli Eğitim Programının Görsel Algı Becerilerinin Gelişimine Etkisi

Yıl	Üniversite ve Enstitü	Tezin Adı
2007	Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Endüstri Meslek Liselerinde Elektronik Öğretiminde Proteus Benzetim Yazılımının Öğrenci Başarısına Etkisi
2007	Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Gazi Üniversitesi Öğrenci Profili
2007	Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	İstihdam Edilebilme Becerilerini Geliştirmeye Yönelik Web Destekli Bir Öğretim Modeli
2007	Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	İşbirliğine Dayalı Ve Bireysel Bilgisayar Destekli Öğretimin Öğrencilerin Başarısına Ve Öğrenilenlerin Kalıcılığına Etkisinin Karşılaştırılması
2007	Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	İşbirlikçi İnternet Temelli Öğrenme Ortamının Kirkpatrick Değerlendirme Modeline Göre Değerlendirilmesi
2007	Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Problem Çözme ve Buluş Yoluyla Öğretim Kuramına Göre Geliştirilmiş Web Tabanlı Eğitimin Öğrenci Başarısına Etkisi
2007	Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Uzaktan Hizmet İçi Eğitim Sistemiyle Bilgisayar Eğitimi Uygulamasının Değerlendirilmesi
2007	Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Web Ortamında Problem Temelli Öğrenmede Farklı Geribildirim Stratejilerinin Ve İnternet Kullanımına Yönelik Tutumun Öğrenme Üzerindeki Etkisi
2007	Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Web Tabanlı Eğitimde Öğrenme Stillerine Göre Yapılandırılan Öğrenen Kontrolünün Öğrenci Başarısına Ve Öğrenmenin Kalıcılığına Etkisinin İncelenmesi
2007	Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	Görme Engelliler İçin Basılı Doküman Yorumlama Ve Seslendirme Sisteminin Gerçekleştirilmesi
2007	Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	Web Tabanlı İngilizce Öğretim Materyalinin Tasarımı, Uygulanması Ve Değerlendirilmesi

Yıl	Üniversite ve Enstitü	Tezin Adı
2007	Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Avrupa Birliği Eğitim Faaliyetlerinde Bilgi Ve İletişim Teknolojileri Açısından Türk Öğretim Programındaki Bilgisayar Dersinin Yeterliliği
2007	Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Farklı Metafor Kullanımlarının Hipermetin Öğrenimine Etkileri
2007	Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü	İngilizce Eğitiminde Bilgisayar Destekli Sınav İle Kâğıt Kalem Sınavının Karşılaştırılması
2007	Orta Doğu Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	Examinees' Perceptions About An Online Assessment Center And an Online Assessment Tool: A Case Study
2007	Orta Doğu Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	Perceptions Of Students And Instructors About Using Remote Access Technology In Programming Language Courses: A Case Study
2007	Orta Doğu Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	The Effect Of Individual Differences On Acceptance Of Web-Based Learning Management System: A Case Of The Central Bank Of The Republic Of Turkey
2007	Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	İlköğretim 8.Sınıf Öğrencilerinin Geometri Başarısında Bilgisayar Destekli Öğretimin Etkisi
2007	Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Öğretmenlerin İnternet Kullanma Becerileri Ve İnternet'e Yönelik Tutumları
2007	Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Özel Okullarda Öğrenim Gören İlköğretim Öğrencilerinin İnternete Yönelik Tutum Ve Düşünceleri (Acarkent Doğa Koleji Örneği)